

**Plán péče o CHKO
Brdy**
na období 2026–2035

Návrhová část

Obsah

1	Strategická vize ochrany přírody a krajiny v CHKO.....	3
1.1	Strategie ochrany přírody	3
1.2	Legislativní zajištění ochrany	3
1.2.1	Změny zřizovacího předpisu CHKO.....	3
1.2.2	Potřebnost vyhlášení MZCHÚ.....	4
2	Zásady využívání území.....	5
2.1	Zásady hospodářského využívání krajiny	5
2.1.1	Lesní hospodářství	5
2.1.2	Zemědělství.....	8
2.1.3	Rybářství a rybníkářství	9
2.1.4	Myslivost	10
2.2	Zásady jiného využívání krajiny	10
2.2.1	Výstavba a územní plánování	10
2.2.2	Doprava.....	13
2.2.3	Energetika a sítě	13
2.2.4	Těžba nerostných surovin	14
2.2.5	Vodní hospodářství	14
2.2.6	Rekreace, cestovní ruch, sport	15
3	Návrhy rámcových opatření prováděných orgánem ochrany přírody.....	17
3.1	Péče o předměty ochrany	17
3.1.1	Krajinný ráz	17
3.1.2	Přírodní funkce krajiny	18
3.1.3	Přírodní hodnoty oblasti	21
3.2	Invazní a nepůvodní druhy	31
3.2.1	Invazní a nepůvodní druhy rostlin	31
3.2.2	Invazní a nepůvodní druhy živočichů	32
3.3	Práce s veřejností.....	33
3.4	Monitoring.....	35
4	Závěrečný přehled prioritních úkolů	37
4.1	Ochrana krajinného rázu	37
4.2	Zlepšování přírodních funkcí krajiny.....	37
4.3	Ochrana biologické rozmanitosti a zlepšování stavu klíčových ekosystémů	37
4.4	Další prioritní úkoly.....	37
5	Seznam zkratk.....	39
6	Použitá literatura.....	40
7	Přílohy – Rámcové směrnice péče o les.....	42

1 Strategická vize ochrany přírody a krajiny v CHKO

1.1 Strategie ochrany přírody

Dlouhodobý cíl ochrany přírody a krajiny v CHKO Brdy je ochrana všech hodnot krajiny, jejího vzhledu a jejích typických znaků i přírodních zdrojů, zachování a posilování ekologických funkcí krajiny (např. ekologické stability, biodiverzity, přirozené retence vody v krajině) a přírodních hodnot krajiny. Přitom k typickým znakům krajiny náleží zejména její povrchové utváření, včetně toků a vodních ploch, rozvržení a využití pozemků určených k plnění funkcí lesů a zemědělského půdního fondu, její vegetační kryt a rozmístění a urbanistická skladba sídel.

V ochraně krajiny bude pozornost soustředěna na následující okruhy:

- zachování a ochranu typického krajinného rázu souvislého lesního celku
- zachování nelesních enkláv (včetně těch vzniklých vojenskou činností)
- uchování volné krajiny bez zástavby jako specifické hodnoty
- zachování a posilování ekologických funkcí krajiny (např. ekologické stability a přirozené retenční funkce)

V ochraně přírodních hodnot krajiny bude pozornost zaměřena na následující okruhy:

- zachování rozmanitosti neživé přírody, zejména zachování významných geologických a paleontologických lokalit (skalní moře, projevy mrazového zvětrávání)
- ochrana vyskytujících se přírodě blízkých lesních společenstev (zejména kyselá a květnatá bučiny, suťové lesy, podmáčené a rašelinné smrčiny a březiny)
- ochrana a udržení sekundárního bezlesí (zejména bezkolencové, pcháčové a smilkové louky)
- ochrana přirozeného charakteru vodních toků a vodních společenstev
- udržování druhové pestrosti území péčí o stávající cenná luční a mokřadní společenstva a unikátní společenstva vzniklá vojenskou činností (např. vřesoviště nebo samovolnou sukcesí vzniklé porosty dřevin na dopadových plochách)
- udržování a vytváření vhodných životních podmínek pro vzácné, ohrožené a chráněné druhy rostlin a živočichů

Ve střednědobém horizontu (doba platnosti plánu péče) budou postupně naplňovány všechny dlouhodobé (strategické) cíle. Konkrétní postupy jejich naplňování jsou vyjádřeny v návrzích opatření k jednotlivým předmětům ochrany a v zásadách využívání území, zejména k zemědělskému a lesnickému hospodaření.

(Pozn.: pro účely tohoto plánu péče je za volnou krajinu považována krajina mimo zastavěná území a zastavitelné plochy, které jsou vymezeny v platné územně plánovací dokumentaci.

Za „ochranářsky významné druhy“ se považují druhy uvedené ve vyhlášce č. 395/1992 Sb. nebo v Červených seznamech, viz též Rozbory, kapitola 3.2.

Za ochranářsky významné lokality se považují lokality s výskytem ochranářsky významných druhů nebo přírodních biotopů a společenstev s vysokou biodiverzitou původních druhů, kde fungují přirozené vztahy, vazby a procesy.)

1.2 Legislativní zajištění ochrany

1.2.1 Změny zřizovacího předpisu CHKO

Chráněná krajinná oblast Brdy byla vyhlášena nařízením vlády ČR dne 12. října 2015, s účinností od 1. ledna 2016. Ve stejné době vzniklo vymezení zonace a bližší ochranné podmínky CHKO. Bližší ochranné podmínky pomáhají dobře zajistit udržení a zlepšení stavu

předmětů ochrany. Drobné nedostatky ve vymezení zón ochrany CHKO nejsou takového rozsahu, aby vyvolávaly potřebu její změny. Změna zřizovacího předpisu, vymezení území CHKO a zonace se nenavrhuje.

1.2.2 Potřebnost vyhlášení MZCHÚ

Na území CHKO Brdy je v současnosti vyhlášeno celkem 14 maloplošných zvláště chráněných území, z toho 7 v kategorii PR a 7 v kategorii PP. Celková plocha maloplošných zvláště chráněných území v CHKO Brdy je 285 ha, tj. 0,8 % plochy CHKO. Připravuje se vyhlášení 2 PP a 2 NPP o celkové rozloze 851 ha, což bude činit další 3,5 % plochy CHKO. V severní části CHKO (bývalý vojenský újezd), je žádoucí vyhlásit jednu PP. Dále je žádoucí přehlášení PR Kokšín (zahrnutí větší části paleontologické lokality). V průběhu platnosti plánu péče **nelze vyloučit návrhy dalších významných lokalit, zejména z důvodu zajištění ochrany a péče o EVL.**

MZCHÚ v procesu vyhlásování

NPP Tok

Předmět ochrany: mokřadní ekosystémy slatinných a přechodových rašelinišť a vrchovišť, travinné ekosystémy nížinných až horských vřesovišť, lesní ekosystémy smrčín, skalní ekosystémy skal a drolin, silikátové sutě a skalnaté výchozy slepenců s typickými geomorfologickými důsledky mrazového zvětrávání v minulosti a výchozy paseckých břidlic.

Rozloha: 407 ha

Záměr na vyhlášení zveřejněn v lednu 2023

NPP Jordán

Předmět ochrany: mokřadní ekosystémy slatinných a přechodových rašelinišť a vrchovišť, travinné ekosystémy nížinných až horských vřesovišť, lesní ekosystémy smrčín a rašelinných lesů.

Rozloha: 420 ha

Záměr na vyhlášení zveřejněn v lednu 2023

PP Kočka

Předmět ochrany: Paleontologická lokalita s unikátní fosilní faunou v paseckých břidlicích na vrchu Kočka.

Rozloha: 16 ha

Záměr na vyhlášení zveřejněn v listopadu 2024

PP Výrovna

Předmět ochrany: extenzivně obhospodařované vlhké a střídavě vlhké louky s výskytem ohrožených druhů bylin.

Rozloha: 9 ha

Záměr na vyhlášení v přípravě

Potřeba přehlásit stávající MZCHÚ

PR Kokšín

Předmět ochrany: Zbytky přirozených lesních ekosystémů, zejména květnatých bučin a jedlobučin.

Nově: Přirozené lesní ekosystémy, zejména bučiny a suťový les, paleontologická naleziště prekambriických forem života (silicitové stromatolity).

Rozloha: 30 ha, nově: cca 35 ha

Zpracovat potřebné podklady a vyhlásit nová MZCHÚ

PP Hrachoviště

Předmět ochrany: druhově bohatá zachovalá travní společenstva luk (bezkolencové, smilkové a ovsíkové louky) a narušovaných míst a mokřadů s různorodým typem obhospodařování. Kuňka žlutobřichá (*Bombina variegata*).

Rozloha: 70 ha.

2 Zásady využívání území

2.1 Zásady hospodářského využívání krajiny

2.1.1 Lesní hospodářství

Lesní hospodářství je a nadále bude jedním z nejvýznamnějších způsobů hospodaření v oblasti, který zásadním způsobem ovlivňuje charakter oblasti a předměty její ochrany (lesnatost 87 %). Lesní porosty s přírodě blízkou druhovou skladbou se zachovaly jen roztroušeně a většina z nich je chráněna v MZCHÚ a v EVL. Lesní hospodářství se potýká s následky hospodaření v minulosti. Velké plochy smrkových monokulturních porostů jsou náchylné k poškození biotickými i abiotickými činiteli (v posledních letech zvláště suchem a sekundárně kůrovcovou kalamitou). Způsob a míra intenzity lesnického hospodaření bude mít významný dopad na existenci společenstev a druhů vázaných na les, na plnění přírodních funkcí krajiny i na krajinný ráz. Uplatňování dále uvedených zásad bude přispívat k zachování, případně ke zlepšování stavu přírody a krajiny v CHKO.

Dlouhodobým cílem jsou stabilní přírodě blízké lesní ekosystémy s pestrou druhovou, prostorovou i věkovou skladbou, s vysokou ekologickou hodnotou, vznikající především z přirozené obnovy.

Navrhované zásady diferencované dle zonace

- v **I. zóně** přednostně využívat přirozenou obnovu stanovištně původních dřevin, a to v maximálním možném rozsahu, nevnášet ani nepodporovat geograficky nepůvodní dřeviny, při umělé obnově volit dřeviny a jejich zastoupení podle přirozených dřevinných skladeb, nezakládat nesmíšené (jednodruhové) porosty, při výchově alespoň částečně ponechávat dřeviny přimíšené a vtroušené (včetně pionýrských), za účelem udržení biodiverzity pečovat o kontinuální zachování minimálního procenta (cca 10 %) starých porostů přirozeného složení a v lesích ponechávat část odumřelého dřeva různých dimenzí (především souše, pahýly apod.) k zetlení, na obnovním prvku po těžbách ponechat do fyzického rozpadu min. cca 10 % z porostní zásoby, cílový objem dřeva ponechaného do fyzického rozpadu v obnovovaném porostu je cca 50 m³/ha (prioritním ukazatelem je procento zásoby)
- ve **II. zóně** pěstovat druhově, případně věkově a prostorově diferencované lesní porosty tvořené stanovištně původními dřevinami, přednostně využívat přirozenou obnovu, ponechávat část odumřelého dřeva a jednotlivé stromy nebo jejich skupiny do fyzického rozpadu; na obnovním prvku po těžbách ponechat do fyzického rozpadu min. cca 5 % z porostní zásoby, cílový objem dřeva ponechaného do fyzického rozpadu v obnovovaném porostu je cca 25-30 m³/ha (prioritním ukazatelem je procento zásoby)
- ve **III. (příp. IV.) zóně** ponechávat dostatečné množství stromů přirozené skladby určených na dožití (výstavků) a odumřelého dřeva, nezvyšovat podíl geograficky a stanovištně nepůvodních dřevin, na obnovním prvku po těžbách ponechat do fyzického rozpadu min. 5 stromů/ha, cílový objem dřeva ponechaného do fyzického rozpadu v obnovovaném porostu min. cca 10 m³/ha (prioritním ukazatelem je min. počet ks/ha)
- v lesích **MZCHÚ** postupovat v souladu s platnými plány péče, managementem směřovat k nastartování samořídících procesů, přirozené lesy ponechat samovolnému vývoji,

zabraňovat izolovanosti MZCHÚ; v porostech na ně navazujících dlouhodobými opatřeními upravit druhovou a prostorovou skladbu tak, aby tyto porosty lépe odolávaly abiotickým a biotickým činitelům a vytvářely tak ochranu porostům MZCHÚ. V rámci některých MZCHÚ po dohodě s vlastníkem lesa ponechat les nebo jeho části samovolnému vývoji.

Navrhované zásady obecně

- upřednostňovat nepasečné a výběrné principy, ve vhodných případech zahájit přestavby lesa na nepasečný způsob hospodaření s nedotěženými částmi skupin jako biologického dědictví (s přírodě blízkou druhovou skladbou odpovídající stanovišti, věkově a prostorově diferencované) na základě vyhodnocení předešlého vývoje lesa s ohledem na vyloučení bezpečnostních rizik a rizik spojených se šířením kalamitního hmyzu
- podporovat věkovou, výškovou a prostorovou diferenciaci porostů
- podporovat vznik strukturně diferencovaných, např. dvou a více etážových porostů, v homogenních (zejm. jednoetážových) porostech podporovat (prioritně I. zóna, Natura 2000, ÚSES a II. zóna CHKO) budoucí stabilitu a dobrý zdravotní stav realizací strukturujících výchovných zásahů
- podporovat vytvoření a udržení vysoké individuální stability jedinců kostry porostu (dobře vyvinuté koruny, bohaté olistění)
- vkládat do stejnověkých porostů prvky zvyšující jejich ekologickou a statickou stabilitu
- uplatňovat v závislosti na ekologických nárocích dřevin, porostních a stanovištních podmínkách pro zvýšení věkové a prostorové diferenciaci dlouhou obnovní dobu
- zakládat a pěstovat porosty druhově bohaté, včetně zavádění a následného udržení vtroušených dřevin přirozené skladby (v závislosti na stanovištích zejména jedle bělokoré, jilmu horského, vazu a habrolistého, javoru klenu a mléče, lípy velkolisté a malolisté, dubu letního a zimního, buku lesního, habru obecného, jasanu ztepilého, jeřábu ptačího, třešně ptačí, hrušně plané, jabloně lesní, tisu červeného) a udržení produkčně méně významných druhů v lesních porostech (např. olše lepkavé, břízy, osiky, jívy)
- nesnižovat v porostech při obnově současné zastoupení domácích listnatých dřevin a jedle, využívat při umělé obnově geograficky původní dřeviny a zakládat smíšené porosty, jejichž složení se blíží skladbě přirozené dle stanovištních podmínek
- zachovávat a udržovat lokality s výskytem lokálních ekotypů domácích dřevin, využívat jejich reprodukční materiál přednostně k pěstování sazenic pro umělou obnovu v CHKO
- při obnově lesa i nahodilých těžbách cíleně ponechávat pro udržení biodiverzity jednotlivé stromy a skupiny k přirozenému rozpadu v souladu s příslušným Metodickým pokynem MŽP při dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, životů a majetku a zohlednění nezbytné ochrany lesa dle zákona o lesích a požární ochrany; ponechávat doupné stromy, zlomy, vývraty a sterilní souše v porostech
- nenarušovat lesním hospodařením lesní mokřady, prameniště a rašeliniště, nezasahovat do jejich přirozeného vodního režimu odvodněním, zajistit obnovu původního vodního režimu a zlepšení retenční funkce lesů (ukončením údržby odvodňovacích příkopů či jejich znefunkčněním), na vhodných lokalitách v lesích vytvářet vodní prvky pro podporu biodiverzity (tůně a mokřady)
- zachovávat, udržovat, příp. vytvářet lesní okraje (včetně keřového patra) jako ekotonové společenstvo na přechodu k nelesním společenstvům
- obhospodařovat lokality s výskytem významných, tj. zvláště chráněných (zařazených ve vyhlášce č. 395/1992 Sb.) a ohrožených (zařazených v červeném seznamu) druhů hub, rostlin a živočichů způsobem vedoucím k udržení jejich populací (dle doporučení AOPK ČR)
- v případě proředění zejména SM porostů kalamitou, provádět na vhodných stanovištích podsadby stinných domácích dřevin (jedle, buku apod.)

- na kalamitních plochách nezakládat nesmíšené porosty v řádech vyšších desítek arů až jednotek hektarů (viz rámcové směrnice péče o les), zalesnění provádět se zřetelem na možnost věkové diferenciací v delším horizontu vývoje porostů, využívat ve vhodných podmínkách v rámci dřevin přirozené dřevinné skladby i taxonů s pionýrskou strategií jako přípravných dřevin s následným postupným vnášením cílových dřevin, příp. využít i odklad zalesnění a sukcesí
- trasovat nové lesní cesty tak, aby nenarušovaly ochranná významná stanoviště (sutě, skalní výchozy, prameniště apod.), preferovat přírodní a částečně propustné povrchy lesních cest z místního materiálu, pokud jsou vhodné pro tento účel a provozně dostupné, nové vybavení lesních cest (propustky, svodnice, podélné příkopy, mostky) stavět s upřednostňováním vhodných přírodních materiálů, u nových staveb nepoužívat penetrační makadam (asfaltový povrch), navrhovat kategorii lesních cest, hustotu lesní cestní sítě, šířku vozovky a krajnic lesních cest s ohledem na dopravní a ekologické podmínky na konkrétní lokalitě (optimálně stavby navrhovat při spodní hranici parametrů stavebních technických norem, se zohledněním předpokládaného dopravního zatížení a používané techniky a mechanizace v místě a čase obvyklé), podélné odvodnění cest navrhovat na nezbytné minimum a se zohledněním zadržení vody v krajině, např. s odvedením vody do zasakovacích objektů a malých vodních nádrží; podle uvedených zásad provádět také rekonstrukce stávajících lesních cest
- zajistit, aby výstavba lesních cest nevedla k zrychlenému odtoku vody z krajiny, např. pomocí zasakovacích pásů, drénů nebo akumulacích tůní; rozsah zpevněných lesních cest omezit na nezbytné minimum
- používat technologie odpovídající konkrétním přírodním podmínkám lesních porostů a jejich použití přizpůsobit aktuálním klimatickým podmínkám, minimalizovat narušení vegetačního krytu a povrchu půdy a předcházet vzniku eroze
- zachovat (odložit těžby nebo nedotěžovat) staré přírodě blízké lesní porosty jako refugia biodiverzity
- v lesích skladebních částí ÚSES (zvláště v biocentrech) trvale uplatňovat jemnější formy hospodaření s cílem postupného vytváření druhově i prostorově diverzifikovaných porostů s přirozenou druhovou skladbou porostů a s vyloučením nepůvodních dřevin
- v biocentrech ÚSES všech tří úrovní podporovat při obnovách podle stavu porostu zastoupení MZD vyšší než minimální podíl, stanovený vyhláškou č. 298/2018 Sb. (vhodné je ho zvyšovat až do výše přirozeného zastoupení těchto dřevin)
- nepodporovat zalesnění zemědělských půd; realizovat ho pouze tehdy, pokud jím nedojde k negativnímu ovlivnění krajinného rázu či lokalit s výskytem vzácných a ohrožených společenstev a druhů
- zlepšovat skladby lesů ve III. zóně, která by propojovala I. a II. zónu
- navrhovat zařazení lesních biocenter, MZCHÚ, EVL do kategorie lesů zvláštního určení - lesy potřebné pro zachování biologické různorodosti
- použití chemických prostředků v péči o lesní porosty vždy předem vyhodnocovat z hlediska možných rizik pro všechny složky lesních ekosystémů
- provádět přestavby velkoplošných smrkových monokultur na stanovištích, kde smrk není původní (či nemá dlouhodobou perspektivu)
- upřednostňovat hospodářské způsoby, u nichž holé plochy nevznikají (zajištění nepřetržitosti látkové výměny) před používáním holosečí
- provádět převody z holosečného hospodářského způsobu na způsob podrostití, příp. výběrný, strukturu porostů směřovat k přírodě blízkému stavu dle konkrétních stanovišť
- odstraňovat invazní dřeviny, zejména borovici vejmutovku, přednostně v rámci výchovy před dosažením její plodnosti
- zmapovat výskyt vzácně se vyskytujících druhů dřevin přirozené skladby (např. jilmy, jedle, jalovec, jeřáb břek, jeřáb chlumní) v lesních porostech a chránit jejich genofond včetně výsadeb na vhodných lesních lokalitách

2.1.2 Zemědělství

Zemědělsky využitelná půda, kam spadá trvalý travní porost, orná půda, zahrada a ovocný sad v CHKO Brdy pokrývá dle ZABAGED (2024) cca 5,4 % území, avšak zdaleka není v takovém rozsahu zemědělsky využívána. Tyto plochy jsou situovány především v jihozápadní části CHKO. Jedná se většinou o louky používané ke sklizni sena a zelené píce či jako pastviny. Orná půda je zastoupena minimálně.

Míra intenzity zemědělství je jedním z hlavních faktorů ovlivňujících podobu zemědělských ploch. Nalézají se zde velice intenzivně využívané pastviny a louky nedaleko dřevinami zarůstajících luk, které z důvodu vysokého podmáčení či nedostupnosti nikdo neobdělává. Právě tyto vlhké až rašelinné louky jsou cenné z pohledu druhové bohatosti – vyskytují se zde často vzácné druhy rostlin a živočichů.

Navrhované zásady

- intenzitu a způsob hospodaření přizpůsobit potřebám dané lokality tak, aby byla zachována nebo zlepšována druhová skladba rostlin; respektovat zvláštní požadavky ohrožených druhů rostlin i živočichů
- udržet zemědělské hospodaření na méně příznivých stanovištích (zejména podmáčená stanoviště), opětovně zavést extenzivní zemědělské hospodaření na neudržovaných bezlesích
- používat extenzivní formy hospodaření s využitím ekonomických nástrojů při zapojení do agroenvironmentálních opatření (např. omezení či nepoužívání hnojení, nižší zatížení pastvin, ponechání neposečených pásů či nedopasků, neprovádět mulčování travních porostů)
- nezalesňovat nelesní pozemky
- při hospodaření a managementu na místech se ztíženým hospodařením (např. podmáčené louky) využívat dotačních nástrojů pro kompenzaci zvýšených nákladů, či finančních zvýhodnění v podobě osvobození od daně z nemovitosti (evidence ekologicky významných prvků)
- obnovy travních porostů provádět jen na vysloveně degradovaných plochách, v souladu se Standardem AOPK ČR (Krajinné trávníky, Obnova travních společenstev)
- upřednostňovat tvorbu a zajištění údržby mozaiky biotopů v krajině, zachovávat křovité biotopy, lesní lemy, meze, aleje, solitérní stromy atd.
- rušení plošných drenáží, meliorací a jiných odvodňovacích příkopů provádět v případě pozitivních dopadů pro ochranu přírody a krajiny
- pěstování energetických plodin a rychlerostoucích dřevin navrhovat výjimečně, a to ve III. a IV. zóně CHKO za podmínky důsledné ochrany před šířením těchto rostlin mimo vymezené pozemky a s důrazem na využívání geograficky původních druhů
- zřizování polních hnojišť, jímek na kejdu a močůvku a silážních jam navrhovat a realizovat výjimečně ve IV. zóně CHKO na místech vodohospodářsky bezpečných a s potřebnými opatřeními proti kontaminaci podzemních vod
- s ohledem na oblast výskytu vlků zajišťovat vhodným způsobem ochranu stád proti jejich napadení predátorem
- při realizaci oplocení, ohrazení a dočasného ohrazení pastvin zajistit kromě ochrany stáda také průchodnost krajiny pro velké savce
- využívat možnosti financování opatření na ochranu hospodářských zvířat, případně náhrady škod způsobených vlkem

2.1.3 Rybářství a rybníkářství

Sportovní rybolov a hospodaření na rybářských revírech

Vodní toky na území CHKO nejsou rybářsky obhospodařovány ani využívány, nejsou aktivně vysazovány ryby. Vodní nádrže a rybníky jsou bez rybářských revírů.

Navrhované zásady

- nenavrhnout rybářské využití dosud rybářsky nevyužívaných toků
- nevysazovat nepůvodní druhy ryb z pohledu ZOPK
- rušit rybářské využití některých dnes užívaných toků v CHKO (především EVL Niva Kotelského potoka)
- změny a vydávání nových zarybňovacích plánů provádět po dohodě s AOPK ČR;
- v případě vysazování pstruhů potočních využívat násad místní formy
- ochránit geneticky jedinečné populace pstruha obecného v povodí Pilského, Obecnického a Ohrazenického potoka před narušením genofondu
- při hospodaření na rybářských revírech a při provádění sportovního rybolovu předcházet šíření invazních druhů raků a račích moru (důkladné vysušení či dezinfekce rybářské výstroje při změně revíru a zejména osvěta na více úrovních).
- migračně neprůchodná místa zprůchodňovat v případě jejich pozitivního přínosu
- průzkumy směřovat mimo dobu rozmnožování chráněných druhů. Na základě výsledků optimalizovat hospodaření rybářské organizace ve vztahu k ochraně přírody, především ZCHD a jejich biotopů
- usilovat o eliminaci nevhodných druhů ryb (např. druhy nepůvodní – pstruh duhový a některé druhy dravých druhů ryb – okoun říční), případně dalších živočichů
- usilovat o navrácení původních druhů ryb a podporovat jejich populace ve vodních tocích (střevle potoční, mřenka mramorovaná, vranka obecná, mihule potoční)

Hospodaření na rybnících

Rybniční hospodaření na území I. a II. zóny postupně přechází k extenzivnímu hospodaření za využití nástrojů hospodářské újmy. V ostatních rybnících zůstává klasické hospodaření a využití rybníků.

Navrhované zásady

- monitorovat kvalitu vody v rybnících i na tocích a získaná data využívat jako jeden z podkladů při plánování rybářského hospodaření na rybnících
- velikost a druhové složení rybí obsádky stanovovat tak, aby byl umožněn přirozený vývoj významných druhů rostlin nebo živočichů a výskyt zvláště chráněných druhů
- manipulaci s vodou včetně vypouštění rybníků, snižování či navyšování hladiny přizpůsobit jednotlivým fázím přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin (vypouštět přednostně v podzimních měsících, bezprostředně po výlovu zahájit jejich napouštění není-li nutný další zásah, např. eliminace invazních druhů)
- nové rybníky budovat mimo ochranný významné biotopy, přirozené vodní toky a v souladu se Standardy AOPK ČR; vhodně zasazovat do terénu tak, aby umístěním, velikostí, tvarem a řešením technických objektů odpovídaly krajinnému rázu oblasti a stanovištním podmínkám dané lokality (dostatečná rozloha litorálního pásma)
- v okolí rybníků, případně i v jeho litorálu, budovat tůň oddělené od zátopy rybníka
- dřevinné výsadby kolem rybníků provádět a udržovat tak, aby nedocházelo k nadměrnému zástínu vodní plochy; vysazovat jen původní dřeviny
- odbahňování a opravy stávajících rybníků směřovat do období mimo rozmnožování obojživelníků a hnízdění ptáků, ponechávat zachovalejší části litorálu bez zásahu
- odbahňování rybníků v I. a II. zóně CHKO provádět citlivě vzhledem k předmětům ochrany (nepoškozovat litorální porosty, vhodný způsob vypouštění, transfery raků, škeblí)
- obecně využívat častěji vícehorkové hospodaření než jednohorkové
- příkrmování provádět do relativního krmného koeficientu 1,5 nebo nižší dle stavu rybníka
- nepřesazovat rybníky rybami, zohledňovat přirozenou úživnost rybníka, která je v Brdech kolem 60 kg/ha

- potlačovat nežádoucí invazní druhy ryb, zejména střevličku východní (*Pseudorasbora parva*) a další druhy v případě jejich objevení (sumeček americký /*Ameiurus nebulosus*/, karas stříbřitý /*Carassius auratus*/) a invazní druhy škeblí, raků aj. a informovat AOPK ČR o jejich výskytu
- k potlačení nadměrného zárůstu vodní vegetací využívat býložravé druhy ryb a k eliminaci nežádoucích druhů ryb nasazovat i dravé druhy ryb (candát, štika) za podmínky, že neohrozí ZCHD nebo významné druhy rostlin; nutné projednání s AOPK ČR
- případné kosení litorálů provádět pouze za účelem zlepšení přírodního prostředí a v případě, že nedojde k ohrožení vodních ptáků a jiných živočichů (zejména obojživelníků); provádět nejlépe na podzim nebo v zimě
- realizovat udržování břehových porostů a litorálů u stávajících vodních ploch a toků jako důležitého biotopu ptáků a obojživelníků a jiných druhů

2.1.4 Myslivost

Druhové složení a početní stavy zvěře mají zásadní vliv na stav a vývoj přírodních ekosystémů. Uplatňování dále uvedených zásad bude přispívat k zachování, případně ke zlepšování stavu přírody a krajiny v CHKO.

Navrhované zásady

- nepříkrmovat zvěř v lesních MZCHÚ a přírodě blízkých lesních porostech I. a II. zóny CHKO (aby se zde zvěř nekoncentrovala), ale realizovat zde budování nezbytných loveckých zařízení (např. posedy) po dohodě s AOPK ČR
- udržovat spárkatou zvěř na celém území CHKO v počtech, které negativně neovlivňují stav předmětů ochrany, intenzitu lovu maximalizovat na území MZCHÚ a v jejich OP
- zachovat autochtonní populaci jelena evropského v početnosti nepůsobící v ekosystémech významné škody
- bránit rozšiřování "nových" nepůvodních druhů do území CHKO, tj. druhů, které se v území CHKO doposud nevyskytovaly nebo se vyskytují sporadicky při migraci (aktuálně např. daněk skvrnitý); neprovádět rozšiřování těchto druhů ve volných honitbách ani ve formě farmových, zájmových či jiných intenzivních chovů; v případě výskytu tyto druhy likvidovat.
- redukovat až eliminovat výskyt invazních druhů zvěře zejm. jelena siku (*Cervus nippon*), druhů, jejichž lov upravuje zákon o myslivosti, mývala severního (*Procyon lotor*), psíka mývalovitého (*Nyctereutes procyonoides*), popř. norka amerického (*Neovison vison*) a nutrie (*Myocastor coypus*)
- neprovádět vypouštění a chov polodivokých kachen na rybnících v MZCHÚ, na území I. a II. zóny CHKO a soustavy Natura 2000
- intenzivní chovy zvěře (obory, bažantnice) umísťovat přednostně mimo území CHKO
- akceptovat přítomnost predátorů, včetně velkých šelem a dravců, jako přirozenou součást ekosystému

2.2 Zásady jiného využívání krajiny

2.2.1 Výstavba a územní plánování

Stávající osídlení v rámci CHKO Brdy je zásadně ovlivněno bývalou existencí Vojenského újezdu Brdy, který zabíral tři čtvrtiny plochy tohoto území. Území jižních Brd, ležící vně bývalého vojenského prostoru, se vyznačuje jistou odlehlostí, nacházejí se zde spíše menší vesnice, vzdálenější od správních center.

Dlouhodobým cílem je zachování harmonicky utvářené převážně lesní krajiny Brdské vrchoviny, s typickým krajinným rázem s bezlesými enklávami a minimálním osídlením.

Navrhované zásady pro výstavbu

Sídla

- při rozhodování v území vycházet ze zásad stanovených preventivním hodnocením krajinného rázu (zóny ochrany krajinného rázu a kategorizace obcí)
- veškeré nové stavby (vč. staveb pro turistiku, rekreaci, hospodářských staveb apod.) umisťovat přednostně mimo území CHKO nebo na území IV. zóny CHKO
- parkovací plochy (vč. ploch pro parkování karavanů a obytných přívěsů) a zázemí pro turistické využití území umisťovat přednostně mimo území CHKO nebo na území IV. zóny CHKO, u parkovacích ploch upřednostňovat propustné povrchy umožňující zasakování srážkové vody
- řešení novostaveb a přestaveb (vč. rekreačních objektů) navrhovat v kontextu typických venkovských objektů (měřítko, umístění a proporce jednotlivých staveb) a okolní zástavby
- přednostně vycházet z tradičního objemu a proporcí staveb v oblasti. Tradičním řešením staveb jsou stavby přízemní s podkrovím s obdélníkovým půdorysem v poměru stran 1:1,5 ideálně 1:2 (kombinace obdélníkových půdorysů do „L“, do „T“ nebo do „U“), se symetrickou sedlovou střechou o sklonu 35° - 50° (hřeben střechy je rovnoběžný s delší stranou stavby). Střešní krytina je skládaná nebo skládanou střešní krytinu imituje v červené, červenohnědé či šedé barvě. Fasády jsou omítané ve světlém barevném odstínu
- nové kapacitní formy staveb (např. občanská vybavenost, výroba apod.) měřítkem a proporcemi přizpůsobovat okolní zástavbě
- minimalizovat zásahy do terénu (plynulé zapojení novostaveb do terénu)
- minimalizovat vznik zpevněných ploch, zejména s nepropustným povrchem
- vytvářet plynulý přechod sídla do volné krajiny (umístěním zástavby k sídlu a zahrad směrem k volné krajině)
- sadové úpravy realizovat přednostně s využitím místně přirozených druhů zeleně
- zachovat charakter rozvolněných zástaveb a samot (nenavrhovat jejich dostavby a zahušťování)
- novostavby a dostavby vojenských objektů měřítkem přizpůsobovat stávajícím stavbám v areálech
- v rámci výstavby či rekonstrukcí veřejného osvětlení upřednostnit návrhy takových opatření, která budou minimalizovat světelné znečištění

Volná krajina

- předcházet nové výstavbě ve volné krajině (včetně území zaniklých obcí) kromě staveb prokazatelně nezbytných pro ochranu přírody, lesnictví, vodní hospodářství a extenzivní zemědělské využití okolních ploch
- stavby pro lesní, zemědělské a vodní hospodářství přednostně umisťovat mimo území I. a II. zóny CHKO, MZCHÚ, EVL a ÚSES a ochranné významné biotopy
- na území I. a II. zóny CHKO, MZCHÚ, EVL a ÚSES umisťovat pouze dočasná zařízení a oplocení pozemků z důvodu ochrany lesních porostů a hospodářských zvířat (oplocenky, elektrické ohradníky, ohrady k ochraně stád před útoky vlků atd.) a stavby nezbytné pro ochranu přírody
- stavby pro lesní, zemědělské a vodní hospodářství (bez bytu pro hospodáře) umisťovat na území III. zóny CHKO pouze v případech, kdy jsou nezbytně nutné pro obhospodařování pozemků na území CHKO, a to v následujícím rozsahu:
 - stavby velikosti nezbytně nutné pro hospodaření na pozemcích nacházejících se na území CHKO
 - stavby umisťovat mimo přírodní a přírodě blízké biotopy, zejména bezkolencové a pcháčkové louky, přirozená lesní společenstva a lokality s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

- stavby umisťovat v návaznosti na stávající zastavěné území, stávající cesty a stromové nebo keřové porosty v pohledově málo exponovaných lokalitách
- přednostně realizovat stavby z lehkých konstrukcí (např. dřevěná, stanová)
- fasády stavby realizovat v přírodní barevnosti (přírodní, tlumené barevné odstíny)
- v případě staveb pro extenzivní zemědělství (dočasné či sezónní hospodaření, např. pastvu) platí výše uvedené a dále:
 - realizovat stavby jako dočasné po dobu trvání zemědělské činnosti
 - realizovat stavby bez základů (základové desky nebo základových pasů apod.)
- případné umisťování nových energetických zařízení do volné krajiny směřovat mimo MZCHÚ, území Natura 2000, prvky ÚSES, přírodní biotopy, I. a II. zónu či významné krajinné prvky a pouze tak, aby nebyl negativně dotčen krajinný ráz, přírodní funkce krajiny či další předměty a cíle ochrany

Územní plánování

CHKO Brdy se nachází na území dvou krajů na území Středočeského a Plzeňského kraje. Dále se CHKO nachází na území 34 obcí.

Dlouhodobým cílem je v rámci projednávání územních plánů ochrana přírodního prostředí na území CHKO, a to především na území I. a II. zón CHKO, MZCHÚ, EVL, trvalých travních ploch a ÚSES, ale i lesních porostů.

Navrhované zásady pro územní plánování

- v souladu s měřítkem (podrobností) územního plánu zapracovat do územně plánovací dokumentace základní prostorové podmínky výstavby, tak aby byl zachován dosavadní charakter zástavby (výšková hladina zástavby, zastavěnost plochy, orientace staveb apod. viz Navrhované zásady pro výstavbu - Sídla)
- podmínky prostorového uspořádání včetně základních podmínek ochrany krajinného rázu stanovit podle potřeby diferencovaně pro každou zastavitelnou plochu samostatně, míru podrobnosti podmínek určit podle významu a projevu jednotlivých znaků kulturní a historické charakteristiky místa nebo oblasti
- zajistit ochranu ploch s výskytem zvláště chráněných druhů v zastavěném území obcí (druhově pestré louky/mokřady) jejich zařazením do funkčních ploch, v nichž nebudou přípustné žádné nové stavby (např. plochy sídelní zeleně)
- vytvářet prostor pro zachování či zlepšování přírodních funkcí krajiny, tzn. ekologické stability, migrační propustnosti krajiny a přirozenou retenci vody
- při navrhování územně plánovacích změn zachovat charakter a nezastavitelnost volné krajiny
- chránit volnou krajinu před urbanizací, včetně dopravní a technické infrastruktury a rekreačně-sportovních staveb
- nové rozvojové a zastavitelné plochy přednostně vymezovat mimo území CHKO, případně na území IV. zón v přímé návaznosti na zastavěná území sídel vč. zařízení pro sport, rekreaci a turistický ruch (jako např. sportoviště, občerstvení, parkovací plochy vč. ploch pro parkování karavanů a obytných přívěsů)
- na území III. zóny mimo souvisle zastavěné území a rozptýlenou zástavbu prosazovat jen výstavbu prokazatelně potřebnou pro šetrné hospodaření na zemědělské půdě nacházející se na území CHKO
- na základě výsledků preventivního hodnocení krajinného rázu chránit pohledově exponované polohy (hřebeny, horizonty, vrcholy, svahy) před umisťováním staveb, zejména technických dominant
- případné umisťování nových energetických zařízení do volné krajiny směřovat mimo MZCHÚ, území Natura 2000, prvky ÚSES, přírodní biotopy, I. a II. zónu či významné krajinné prvky a pouze tak, aby nebyl negativně dotčen krajinný ráz, přírodní funkce krajiny či další předměty a cíle ochrany

- plochy dopravní a technické infrastruktury umisťovat ve volné krajině pouze v prokazatelně nezbytných případech veřejného zájmu

2.2.2 Doprava

Rozhodujícím druhem dopravy v CHKO je silniční doprava. Silniční síť v CHKO je tvořena pouze jednou silnicí I. třídy (I/19 v úseku Věšín – Borovno) a II. třídy. Další tři silnice II. třídy tvoří hranici CHKO v menších úsecích (do 4 km). Zbytek tvoří silnice III. třídy a místní účelové komunikace.

Dlouhodobým cílem je zachovat cestní síť ve stávajícím stavu. Zachovat stávající komunikace jako účelové, tak aby nedošlo k nárůstu automobilové dopravy na území CHKO.

Navrhované zásady

- stavby nových silnic směřovat pouze do území bez významné přírodní hodnoty a se zohledněním dopadů na krajinný ráz území dotčených stavbou
- zachovat cestní síť na území CHKO Brdy nadále v současném rozsahu, tj. většina cest jen jako účelové lesní cesty, popř. s využitím jako cyklotrasy
- nové komunikace a rekonstrukce stávajících realizovat tak, aby umožňovaly migraci volně žijících živočichů a eliminovaly vliv těles komunikací jako bariér a snižovaly nebezpečí mortality zvířat (např. propustky průchodné pro obojživelníky), jedná se především o komunikace I. a II. třídy
- odvodnění komunikací řešit prioritně s cílem udržení vody v krajině, např. zasakováním do terénu
- preferovat provoz místní hromadné dopravy před individuální automobilovou dopravou pro zajištění dopravní obslužnosti místních obyvatel i návštěvníků CHKO (včetně dopravního spojení po obvodu CHKO), s případným sezónním doplněním frekvence spojů
- realizovat doplnění chybějící liniové zeleně podél komunikací všech tříd na území CHKO včetně komunikací místních a účelových; prosazovat použití domácích druhů dřevin včetně ovocných stromů, zejména krajových a místních odrůd
- problematiku parkování řešit na základě analýzy návštěvnosti, jinak parkovací místa ponechat v současném rozsahu
- nová parkoviště primárně umisťovat mimo území CHKO, v CHKO po domluvě s AOPK ČR a přednostně s propustným povrchem umožňujícím zasakování srážkové vody
- elektrické čtyřkolky a elektro koloběžky a jiné dopravní prostředky, které svými technickými parametry naplňují definici motorového vozidla, provozovat pouze na veřejně přístupných komunikacích pro motorová vozidla, tedy mimo účelové komunikace na území CHKO
- zařízení pro leteckou dopravu a drony (např. radary, letištní věže a hangáry) směřovat mimo území CHKO

2.2.3 Energetika a síť

Územím neprochází žádné elektrické vedení se zvláště vysokým (400kV) či velmi vysokým napětím (220kV, 110kV). Do jednotlivých obcí, samot příp. dalších objektů je elektrická energie rozváděna pomocí distribuční sítě vysokého a nízkého napětí, která je vzhledem k hustotě osídlení dané oblasti nízká. Fotovoltaické elektrárny ve volné krajině ani větrné elektrárny se na území nevyskytují. Telekomunikační věže se nachází na vrcholu Praha, Sádka a nedaleko vrcholu nad Maráskem.

Navrhované zásady

- nová liniová vedení technické infrastruktury (vedení elektrické energie a vedení

- telekomunikací či přenosu) realizovat jako podzemní nebo směřovat mimo území CHKO
- pokud není možné umístění technické infrastruktury mimo území CHKO, umisťovat tato vedení mimo EVL, MZCHÚ a přírodní cenné lokality (např. I. a II. zóny a ochrannásky významné biotopy)
- stožáry mobilních operátorů přednostně umisťovat mimo území CHKO Brdy a využít stávajících stožárů k posílení signálu mobilních operátorů především v severní části CHKO (na území bývalého vojenského újezdu)
- případné umisťování nových energetických zařízení do volné krajiny směřovat mimo MZCHÚ, území Natura 2000, prvky ÚSES, přírodní biotopy, I. a II. zónu či významné krajinné prvky a pouze tak, aby nebyl negativně dotčen krajinný ráz, přírodní funkce krajiny či další předměty a cíle ochrany
- bezpečně upravit elektrická vedení za účelem omezení rizika nárazu do vedení, usmrcování a úrazů ptáků elektrickým proudem

2.2.4 Těžba nerostných surovin

Na území CHKO Brdy je v současnosti těžen pouze stavební kámen, a to v lomu Červený lom (k. ú. Věšín v Brdech, ložisko nevyhrazených nerostů 5238800 Záběhlá-Červený lom) a v lomu Na Hlíně (k. ú. Podluhy v Brdech a k. ú. Chaloupky v Brdech).

Z dosud netěžených ložisek se v CHKO nachází již pouze výhradní ložisko Vacíkov (3250800) a chráněné ložiskové území Vacíkov I. (25080000), vymezené pro zlatonosnou rudu a stavební kámen.

V minulosti byly v území dobývány různé typy rud (železné, polymetalické stříbrné, rtuťové, zlato), radioaktivní surovina, uhlí, kaolinické jíly a stavební kamenivo.

Navrhované zásady

- zachovat historická důlní díla, zejména ta, která slouží jako zimoviště netopýrů, jsou významnou geologickou lokalitou nebo má význam jejich historické technické podzemí
- realizovat přírodě blízké rekultivace vedoucí ke zvýšení diverzity krajiny a k vytváření biotopů vhodných pro přežívání významných druhů rostlin a živočichů, s využitím přirozené sukcese, a zajistit přitom zachování nejvýznamnějších geologických profilů bez narušení rekultivací

2.2.5 Vodní hospodářství

Lesní krajina je poškozena hustou meliorační sítí v lesích a soustavou kanálů a příkopů podél cest. V místech kalamitních holin je vysoké zhutnění půdy na svážnicích a technologických linkách. Krajina je nadále využívána jako zdroj pitné vody z povrchových i podzemních zdrojů.

Navrhované zásady

- provádět činnosti vedoucí k útlumu funkce odvodňovacích úprav v plochách povodí, tzn. minimalizace údržby, oprav a nového provádění odvodňovacích úprav, podpora omezení jejich funkcí samovolnými renaturačními a revitalizačními procesy a extenzivními vodohospodářskými zásahy
- revitalizovat vodní toky a jejich nivy zejména v úsecích ohrožených hloubkovou erozí, usilovat o návrat toků do původních historických koryt, podporovat přirozený splaveninový režim
- posilovat přítomnost tzv. říčního dřeva (významný prvek tvarové a hydraulické členitosti a ekologické hodnoty prostředí vodních toků)
- realizovat činnosti a zásahy zlepšující morfológico-ekologický stav vodních toků, podporovat procesy samovolné renaturace vodních toků (včetně zvětšování tvarové a

hydraulické členitosti samovolným vývojem koryt do stran, v důsledku odnosu, transportu, ukládání splavenin atp.)

- odběr pitné vody provádět s ohledem na zachování biologického průtoku a nepoškozování ochranně významných lokalit a druhů.
- vodárenské nádrže používat k jejich účelu, a ne k chovu ryb
- vodní nádrže a vodní toky s výskytem ZCHD (např. raků) nenavrhovat k sportovnímu a rekreačnímu využití
- při výstavbě či rekonstrukcích zařízení k čištění odpadních vod uplatňovat takové technologie, které zajistí způsob čištění, který je schopen výrazně omezit obsah znečišťujících látek, a to včetně živin (dusík, fosfor) v přečištěných vodách; obvykle postačí zařadit další stupeň čištění (např. pískový filtr, kořenová ČOV, dočišťovací mokřad, vsak či odtok do recipientu omezit využitím přečištěných vod k závlahám)
- minimalizovat možnosti hromadného vypouštění přečištěných odpadních vod do vodních toků s výskytem ZCHD a druhů EVL
- provádět sanace (např. vybudováním soustavy zemních přehrázek) vybraných umělých odvodňovacích kanálů (vytvořených v nevhodných místech) jako revitalizační opatření sloužící k úpravě vodního režimu v cenných přírodních lokalitách, či jako podpora přirozeného rozlivu vody pro protipovodňová opatření, a to za předpokladu, že při těchto opatřeních nebudou poškozeny biotopy ochranně významných druhů či společenstev (zejména rašeliníšť, pramenišť, slatinných luk a podmáčených lesů s druhy jako rosnatka okrouhloolistá, klikva bahenní atd.)
- realizovat nebo podporovat budování drobných vodních ploch pouze v podobě tůní a neprůtočných malých VN s cílem zvýšení biodiverzity a krajinných hodnot území
- při péči o břehové porosty realizovat provádění jejich průběžné obnovy (při respektování geografické původnosti dřevin) a postupné zvyšování jejich druhové a věkové diverzity při respektování ekologických a estetických hledisek
- využívat přírodě blízká „pasivní“ protipovodňová opatření (využívání retenčních kapacit přirozených niv, rybníčních soustav a dočasných rozlivů vod na zemědělských a lesních pozemcích ve volné krajině mimo osídlení) oproti jednostranným technickým řešením (budování přehrad, napřimování, rozšiřování a zpevňování říčních koryt apod.); realizovat ochranu niv a jiných přírodních území významných z hlediska rozlivu povodňových vod před další urbanizací (v rámci procesu územního plánování);
- zajišťovat migrační prostupnost na tocích předcházením vzniku nových migračních bariér na tocích
- minimalizovat zásahy do přirozené hydromorfologie koryta vodních toků a terénní úpravy v nivách toků a
- předcházet poškozením biotopů a lokalit sloužících jako zimoviště pro obojživelníky (vodní nádrže, mokřady) a netopyry (šťoly vodních děl)

2.2.6 Rekreace, cestovní ruch, sport

Oblast je v současnosti na nástupních místech turistických i cyklo tras základně vybavena parkovacími plochami pro individuální automobilovou dopravu. Ubytovací kapacity v podobě jak soukromých objektů (chaty, chalupy), tak i rekreačních zařízení pro veřejnost, se nacházejí převážně mimo území CHKO. Převažujícím typem rekreace jsou jednodenní návštěvy přírodních a historických zajímavostí oblastí. V menší míře je provozována i rekreace pobytová, zpravidla v podobě skupin. Vyšší hustota návštěvníků bývá především na hlavních turisticky atraktivních lokalitách (dopadové plochy Tok a Jordán, okolí Padrtských rybníků), a to především o víkendech s pěkným počasím a v době prázdnin. V posledních letech mezi cykloturisty vzrůstá počet uživatelů elektrokol, čímž se zvyšuje počet cyklistů v centrální části území, což zvyšuje riziko rušení živočichů.

Navrhované zásady

- pro sportovní a turistické aktivity využívat především značené trasy

- ponechat rozsah sítě značených turistických tras všech uživatelských skupin, podporovat jejich údržbu
- značení nových tras navrhovat jen výjimečně v nezbytných případech nebo jako náhradu za rušené úseky (přeznačení), a to s ohledem na možné riziko konfliktu s předměty ochrany (rozmnožování velkých šelem a ptáků), přednostně mimo nejpřísněji chráněné plochy
- případnou výstavbu nových rekreačních zařízení a služeb umisťovat do intravilánů obcí
- podporovat vznik zázemí pro turisty v nástupních místech (WC, nabíječky, občerstvení, posezení)
- směřovat budování specifických sportovišť (např. lanová centra apod.) mimo CHKO
- sezónní tábořiště (zejm. pro dětské tábory) umisťovat mimo lokality s významným výskytem přírodních biotopů a druhů citlivých na rušení (např. rys ostrovid, rak říční a r. kamenáč, hnízdící druhy ptáků: chřástal polní, čáp černý)
- spolupracovat s AOPK ČR a případně i dalšími partnery při budování, opravách a údržbě návštěvnické infrastruktury
- údržbu cest, pěšin, vyhlídek a další návštěvnické infrastruktury provádět s důrazem na zachování citlivých přírodních stanovišť (hlavně podmáčených stanovišť a skalních sutí) a MZCHÚ
- hromadné akce, zejména ty konané mimo cestní síť (např. orientační běhy) směřovat mimo citlivá území (např. MZCHÚ, I. zóna CHKO a zranitelné biotopy, zejména podmáčená stanoviště a sutí) a mimo období hnízdění ptáků a vyvádění mláďat velkých šelem
- zázemí hromadných akcí (např. parkování, shromaždiště závodníků) situovat mimo lokality s výskytem ekosystémových předmětů ochrany CHKO a přednostně využívat plochy mimo území CHKO (např. manipulační plochy, zemědělské areály)
- v rámci geolokačních her umisťovat stanoviště mimo citlivé a zranitelné biotopy (např. podmáčená stanoviště, skalní sutí, doupné stromy apod.) a lokality, kde v souvislosti s tím může dojít k negativnímu dotčení ekosystémových předmětů ochrany CHKO
- výcvik a přípravu složek integrovaného záchranného systému směřovat do termínů, kdy aktivita nebude v dotčené lokalitě v konfliktu s ekosystémovými předměty ochrany CHKO a ZCHD
- aktivně eliminovat znečištění území odpadky, a to zejména aktivitami účastníků i organizátorů různých druhů vyžití
- navrhovat a realizovat opatření minimalizující nepovolené vjezdy motorových vozidel
- navrhovat a spolupracovat s AOPK ČR a případně i dalšími partnery na aktivitách pro ochranu přírody (dobrovolnické akce, disturbance vojenskou technikou atd.)
- vydávat naučné a propagační materiály a účelové mapy k podpoře a zároveň usměrnění turistického ruchu v souladu se zájmy ochrany přírody a krajiny

3 Návrhy rámcových opatření prováděných orgánem ochrany přírody

3.1 Péče o předměty ochrany

3.1.1 Krajinový ráz

Rizika pro narušení krajinného rázu CHKO jsou především v rostoucí urbanizaci území, umísťování staveb pro cestovní ruch a sport, technických prvků (stožáry, vysílače, větrné a sluneční elektrárny), hospodářských staveb ve volné krajině a zalesňování nelesních pozemků.

Dlouhodobý cíl

Zachovat typický charakter převážně lesní krajiny Brdské vrchoviny s typickým krajinným rázem s bezlesými enklávami a minimálním osídlením společně s přírodními hodnotami krajiny.

Cíle na období platnosti plánu péče

- zachovat stávající ráz území vyznačující se minimální zastavěností území především v severní části CHKO
- zachovat harmonické měřítko krajiny, tzn. převážně lesní krajinu s nelesními enklávami
- chránit pohledové horizonty a pohledově exponované části území před zásahy, které by mohly negativně ovlivnit krajinný ráz
- chránit krajinu před světelným znečištěním
- posilovat přirozenou druhovou skladbu v hospodářských lesích

Rámcová opatření

- v rámci spolupráce s obcemi, pořizovateli a zpracovateli územně plánovacích dokumentací prosazovat ochranu krajinného rázu na území jednotlivých obcí v rámci zpracování územně plánovacích dokumentací, zejména územních plánů
- poskytovat a uplatňovat výstupy z preventivního hodnocení krajinného rázu v rámci územně analytických podkladů a pořizování územně plánovacích dokumentací
- u obcí na hranicích CHKO směřovat další plošný rozvoj přednostně mimo území CHKO
- umístění zastavitelných ploch směřovat přednostně do IV. zóny CHKO
- prosazovat v rámci správní činnosti směřování míst pro parkování nebo umístění obytných přívěsů a karavanů a dalšího turistického zázemí přednostně mimo území CHKO, případně do IV. zóny CHKO
- ve III. zónách CHKO prosazovat v rámci správní činnosti umístění pouze staveb nezbytně nutných pro ochranu přírody, zemědělské, lesnické a vodní hospodaření
- u nových staveb a přestaveb prosazovat v rámci správní činnosti jednotný výraz sídel a všech jejich částí vč. chatových osad (např. vyrovnanou výškovou hladinu, tradiční tvarové a hmotové řešení staveb)
- chránit před nevhodnými zásahy pohledově exponovaná území, především pohledové horizonty v okrajových částech CHKO, které se uplatňují v dálkových pohledech
- předcházet umísťování dominantních technických prvků a jiných objektů, v nezbytných případech prosazovat umístění mimo vrcholy a pohledové horizonty a minimální narušení krajinného rázu těmito objekty
- u osvětlení obcí a areálů prosazovat takový typ osvětlení, kterým bude minimalizováno světelné znečištění okolí (světelný kužel směřuje k zemi, osvětlení bez modré složky světla)
- prosazovat a podporovat pestrou druhovou skladbu lesních porostů s ohledem na jejich estetickou funkci a ekologickou hodnotu

- prosazovat zachování rozsahu a rozmístění bezlesých enkláv, podporovat jejich obnovu a chránit je před zalesňováním především bezkolencových a pcháčovských luk
- na dříve vojensky využívaných plochách bezlesí (např. Padrtě, Hrachoviště, Felbabka) prosazovat a podporovat ekologicky šetrný management, který zajistí zachování nebo obnovu charakteru těchto ploch
- na vřesovištích cílových ploch (Brdy, Tok, Jordán) podporovat takový management, který umožní jejich dlouhodobé udržení
- u nových vodních prvků podporovat takové řešení, které nenaruší harmonické měřítko lokality, a to především výškou hráze

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Počet negativních dominant snižujících hodnotu krajinného rázu	0	zachování stavu
Počet nově vymezených zastavitelných ploch pro bydlení a rekreaci mimo území IV. zóny	0	zachování stavu
Počet nových velkokapacitních staveb pro skladování	0	zachování stavu
Počet nově vypracovaných územních plánů s prvky regulačního plánu	4	zlepšení stavu

3.1.2 Přírodní funkce krajiny

3.1.2.1 Ekologická stabilita

Dlouhodobý cíl

Dlouhodobým cílem je krajina tvořená z převážné většiny vzájemně provázanými ekosystémy s vysokou ekologickou stabilitou umožňující zachování genetické diverzity a pravidelné reprodukce přirozeně se vyskytujících populací volně žijících organismů. Systém ÚSES vymezený v územně plánovací dokumentaci a územně plánovacích podkladech, tak aby byla zajištěna jeho funkčnost na území CHKO.

Cíle na období platnosti plánu péče

- zachování převážně lesní krajiny s bezlesými enklávami s přírodními hodnotami krajiny spočívajícími v rozsahu a kvalitě přirozených a polopřirozených společenstev charakteristických pro brdskou krajinu
- zapracovaný plán ÚSES do nově projednávaných územních plánů
- zachovaný rozsah a rozmístění bezlesých enkláv

Rámcová opatření

- podporovat změnu druhové skladby lesních porostů tak, aby se přiblížila přírodě blízké druhové skladbě odpovídající stanovišti
- podporovat přirozenou věkovou a prostorovou diferenciaci lesů
- podporovat navýšení plochy luk obhospodařovaných způsobem vedoucím k zachování nebo zlepšení stavu ekosystémových předmětů ochrany
- podporovat navýšení plochy obhospodařování a zemědělského využití v místech ostatní plochy (především v oblastech zaniklých vesnic)
- podporovat obnovu bezlesých enkláv a chránit je před zalesňováním a dalšími formami narušení (výstavbou, zavážením materiálem, přirozenou sukcesí aj.)
- na charakteristických střídavě vlhkých loukách, zejména kolem Nových Mitrovic, podporovat vhodné hospodaření (např. extenzivní využití, mozaikovitá seč, vhodné načasovaná seč, méně vhodná je obvykle pastva)

- na místech bývalých brdských obcí (např. Hrachoviště, Padrt) či na odlesněných plochách vzniklých v důsledku výcviku vojsk podporovat udržení a rozšíření bezlesí pomocí výřezů, pastvy, seče, příp. řízeného vypalování porostů, na vhodných místech podpořit vznik vodních biotopů (např. hloubení tůní)
- při výstavbě nových vodních prvků prosazovat taková řešení, která umožní co nejmenší narušení přírodních vodních toků a ochránářsky významných biotopů
- iniciovat ve spolupráci se stavebními úřady a obcemi, aby byla stavební činnost přednostně směřována mimo území CHKO nebo na území IV. zóny CHKO
- podporovat snižování početnosti zejména spárkaté zvěře k docílení optimálního stavu zvěře
- podporovat eliminaci nepůvodních druhů

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Počet obcí s nově zapracovaným ÚSES do ÚP	5	zlepšení
Rozloha přírodních a přírodě blízkých společenstev v CHKO	5210 ha	zachování
Zvýšení zastoupení přírodních a přírodě blízkých společenstev v CHKO	o 250 ha	zlepšení

3.1.2.2 Přirozená retenční schopnost

Dlouhodobý cíl

Krajina s vysokou přirozenou retenční schopností, odolná vůči klimatickým výkyvům, následkům sucha i povodní. Vrácení přirozených hydrických a hydrologických poměrů do lesů před plošným odvodněním. V dlouhodobém horizontu je primární zajistit podmínky, které umožní minimalizovat negativní dopady odvodnění krajiny provedené v minulosti (meliorace v lesích, příkopy, úprava vodních toků a jejich čištění).

Cíle na období platnosti plánu péče

- zvýšení počtu drobných vodních ploch na vhodných místech, kde zásahem nedojde ke snížení druhové pestrosti na lokalitě a hodnoty krajinného rázu
- navýšení délky toků s přirozenou morfologií koryta a funkční nivou
- revitalizace ploch, kde byly v minulosti provedeny meliorace, v co největším rozsahu a rozšíření plochy mokřadů
- obnova protierozních prvků (mokřady, mrtvé dřevo, hroubí apod.)
- zlepšení druhové, věkové a prostorové struktury lesů
- popularizace nekonfliktní činnosti bobra evropského z pohledu péče o vodní prostředí a retenci vody a jeho pozitivní vliv na další vodní živočichy

Rámcová opatření

- podporovat a prosazovat tvorbu a obnovu tůní a mokřadů; zajistit aktivní a intenzivní spolupráci s partnery v regionu s cílem budování vhodně situovaných tůní a jiných vodních ploch na místech, kde to zvýší druhovou pestrost
- podporovat a prosazovat tvorbu infiltračních opatření na svážnicích a kolizních místech soustředěného odtoku
- podporovat revitalizace vodních toků, uplatňovat požadavky na revitalizace toků v rámci tvorby územních plánů, plánů oblastí povodí a komplexních pozemkových úprav
- podporovat renaturace vodních toků, omezení zásahů do vodních toků při jejich správě, v případech, kdy nehrozí škody značného rozsahu

- prosazovat v rámci správní činnosti zásady využívání území napomáhající zachování a zlepšení retenční schopnosti oblasti
- podporovat vhodné způsoby hospodaření v krajině, které se příznivě promítnou na zvýšení jejího přirozeného retenčního potenciálu v CHKO, s prioritním nasměrováním prováděných zásahů na nápravu poškozeného vodního režimu v lokalitách s výskytem nejvzácnějších ekosystémů (rašelinišť a pramenných oblastí vodních toků)
- na ostatním území CHKO s vyšší mírou antropogenního ovlivnění vodního režimu usměrňovat stávající způsoby lesnického, zemědělského a vodohospodářského hospodaření ve smyslu podpory přirozených renaturačních procesů, případně inicializace uměle nastartovaných revitalizačních procesů.

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Počet nových tůní	min. 20 ks	zlepšení
Obnova mokřadů	70 ha	zlepšení
Revitalizace části vodního toku (Voložný, Vlčí (dolní úsek), Rezerva, Třítrubecký)	min. jeden tok (část) v délce alespoň 10 km	zlepšení
Plocha dotčená obnovou či nově vybudovaným odvodněním	0 ha	zachování

3.1.2.3 Migrační prostupnost

Dlouhodobý cíl

Krajina umožňující migrační prostupnost pro všechny skupiny živočichů, a to v takové míře, která umožní trvalou existenci populací ochranně významných druhů živočichů. Migračně zabezpečené vodní nádrže s bezbariérovým vstupem pro obojživelníky a jiné drobné živočichy.

Cíle na období platnosti plánu péče

- zachování mozaiky luk, pastevkových políček, pastvin, plochy bezlesí a přírodě blízkých lesů s vhodnou prostorovou distribucí jako funkčních celků v krajině
- zachování konektivity pro druhy jak s trvalým výskytem, tak i pro ty, které přes CHKO pouze migrují. Konektivitu je přitom nutné řešit pro celé spektrum živočichů, od bezobratlých, přes ryby, obojživelníky, plazy až po ptáky a savce
- dostatek informací o vývoji populací hlavních indikačních skupin z pohledu migrační prostupnosti (hmyz, obojživelníci, plazi, ryby, velké šelmy aj.)
- předcházení vzniku kolizních migračních míst pro obojživelníky, plazy a motýly na silnicích a cyklistických cestách; na vodních tocích pro ryby a mihule, pokud to není nutné z pohledu ochrany vodních živočichů před negativními vlivy
- zlepšená komunikace s vlastníky vodních děl a řešení opatření proti z pohledu živočichů nevhodným stavebním řešením
- zajištěná migrační prostupnost v souvislosti s výstavbou nových vodních nádrží
- odstraněné nepotřebné a nefunkční prvky technické infrastruktury v tocích (prahy, stupně, odběrná místa aj.) na vodních tocích (po zvážení jejich kladného přínosu pro ochranu přírody (kolize s račím morem, ochrana před predací))

Rámcová opatření

- ve spolupráci s vlastníky a hospodařícími subjekty iniciovat, podporovat a prosazovat kácení dřevin v místech bezlesí a dopadových ploch

- podporovat kácení sukcesních dřevin při nevhodném zarůstání v okolí ochranné významných luk
- ve spolupráci s vlastníky a hospodařícími subjekty podporovat výsadby alejí a obnovu ovocných sadů v místech zaniklých obcí či obcí v CHKO
- prosazovat šetrné způsoby těžby v hospodářských lesích s ponecháváním dostatečného množství mrtvého dřeva, výstavků a starých stromů (habitatových objektů), podporovat vysazování listnatých dřevin na místě jehličnatých monokultur
- podporovat přirozené renaturace a vhodné revitalizace vodních toků
- v rámci správní činnosti prosazovat ochranu vodních toků před budováním nových migračních bariér
- podporovat a vytvářet síť tůní v lesích i ve volné krajině s cílem zajistit propojení populací obojživelníků a vodních bezobratlých
- v rámci správní činnosti prosazovat ochranu krajiny CHKO před fragmentací
- spolupracovat se zemědělskými subjekty při výběru vhodných agro-envi titulů k udržení konektivity populací živočichů
- při rekonstrukci a stavbě nových mostků přes silnice prosazovat zbudování vhodných propustků (rozměry, povrch, světelnost, naváděcí prvky apod.)
- při rekonstrukci či stavbě nových požárních nádrží a jiných obdobných vodních ploch prosazovat pouze takové provedení, které umožní vhodný přístup pro obojživelníky a jiné drobné živočichy, u nevhodných staveb podporovat či zajistit provedení náhradních opatření zajišťujících bezkolizní přístup
- posuzovat stavební záměry, např. budování nových komunikací, výstavbu mimo zastavěná území obcí, rozšiřování už existující souvislé zástavby v místech tak, aby nebyla narušena konektivita prostředí z pohledu migrační prostupnosti
- u nových staveb s vyšším podílem skleněných ploch iniciovat jejich zabezpečení proti kolizi s ptáky
- pokračovat v monitoringu hlavních indikačních skupin z pohledu migrační prostupnosti (hmyz, obojživelníci, plazi, velké šelmy aj.)

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Odstranění dřevin ze zarůstajícího bezlesí	min. 5 ha	zlepšení stavu
Výsadba (stromořadí) a obnova sadů	0,5 ha	zlepšení stavu
Počet nově vytvořených tůní či menších vodních ploch přírodního charakteru	min. 20 ks	zlepšení stavu
Nové migrační překážky na tocích bez funkce pro ochranu přírody	0	zachování stavu
Plocha nové zástavby v konfliktních úsecích (narušení migrace)	0 ha	zachování stavu

3.1.3 Přírodní hodnoty oblasti

3.1.3.1 Ekosystémy

E1 přirozené podmáčené lesy – olšiny a potoční luhy, rašelinné a podmáčené smrčiny a březiny

Dlouhodobý cíl

Zachovat či rozšířit stávající plochu tohoto ekosystému a částečně zlepšit jeho kvalitu, udržet populace na něj vázaných významných druhů rostlin a živočichů.

Cíle na období platnosti plánu péče

- zachování stávající plochy ekosystému

- zlepšení vodního režimu na části degradovaných stanovišť, např. v oblasti vrchu Praha a JV svahu Toku
- udržení populací významných druhů rostlin, především jednokvítka velekvětého (*Moneses uniflora*), bradáčku srdčitého (*Listera cordata*) a dřípátky horské (*Soldanella montana*)

Rámcová opatření pro ekosystém

- prosazovat a podporovat (především v rámci schvalování LHP a LHO apod.) udržování a zvyšování podílu stanovištně původních dřevin na stanovištích olšin a potočních luhů s maximálním využitím přirozené obnovy, viz kap. 2.1.1
- v nejcenějších porostech (zejm. MZCHÚ a I. zóna, ÚSES) prosazovat zachování části lesů ve fázi rozpadu, s minimalizovaným narušením samovolných procesů a tolerancí vzniklých disturbancí
- prosazovat a podporovat (v rámci procesu schvalování LHP, LHO, jednání s vlastníky apod.) ponechávání dostatečného množství mrtvého a odumírajícího dřeva v I. a II. zónách CHKO (min. 30 % porostní zásoby dle typu stanoviště) a doupných stromů nutných k zachování populací xylofágních organismů (při dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, životů a majetku)
- prosazovat a podporovat (ve spolupráci s lesními hospodáři) revitalizace narušeného vodního režimu na antropogenně ovlivněných plochách s předpokladem obnovy ekosystému

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Zachovaná rozloha ekosystému olšin	540 ha	zachování
Zachovaná rozloha ekosystému podmáčených a rašelinných smrčín a březin	700 ha	zachování
Počet populací bradáčku srdčitého	1 populace	zachování
Počet populací jednokvítka velekvětého	2 populace	zachování

E2 listnaté lesy středních a vyšších poloh s podstatným zastoupením buku nebo jedle (květnaté a acidofilní bučiny a suťové lesy)

Dlouhodobý cíl

Zachovat či rozšířit stávající plochu tohoto ekosystému a částečně zlepšit jeho kvalitu, udržet populace na něj vázaných významných druhů rostlin a živočichů.

Cíle na období platnosti plánu péče

- zachování stávající plochy ekosystému, nesnižování ekologické stability, kvality a reprezentativnosti stávajících porostů
- zvyšování plochy ekosystému díky realizaci přeměn a rekonstrukcí nepůvodních smrkových monokultur včetně nově osazovaných ploch po kůrovcové kalamitě v letech 2018-2024 a zajištění žádoucí výchovy mladších porostů (na stanovištích listnatých lesů středních a vyšších poloh) směrem k optimální podobě ekosystému (vytváření věkově rozrůzněných porostů, doupné stromy)
- udržení podmínek pro existenci celého společenstva v biotopu; zachování či obnova biodiverzity lesních ekosystémů; zajištění, udržení či zvýšení ekologické hodnoty lesních ekosystémů prostřednictvím snižování intenzity hospodářských zásahů (ponechávání stromů na dožití a odumřelého dřeva v porostech)

Rámcová opatření pro ekosystém

- prosazovat a podporovat (především v rámci schvalování LHP a LHO apod.) udržování a zvyšování podílu stanovištně původních listnatých dřevin a jedle (zejména na oglejených stanovištích), podpora přirozeného zmlazení, ochrany proti škodám zvěří, údržby realizovaných opatření, viz kap. 2.1.1
- v nejcennějších porostech (zejm. MZCHÚ a I. zóna, ÚSES) prosazovat zachování části lesů ve fázi rozpadu, s minimalizovaným narušením samovolných procesů a tolerancí vzniklých disturbancí
- prosazovat a podporovat (v rámci procesu schvalování LHP, LHO, jednání s vlastníky apod.) ponechávání dostatečného množství mrtvého a odumírajícího dřeva v I. a II. zónách CHKO (min. 30 % porostní zásoby) a doupných stromů nutných k zachování populací xylofágních organismů (při dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, životů a majetku)
- prosazovat a podporovat přeměny kulturních smrkových porostů na stanovištích bučin a jedlin na přírodě blízké porosty s převahou buku (na oglejených stanovištích s převahou jedle), po mýtné těžbě ochrana a výchova přirozeného zmlazení listnáčů a jedle, doplněná umělými výsadbami
- v nejzachovalejších starých bukových porostech (I. a II. zóna, MZCHÚ aj.) podporovat využívání výběrného nebo maloplošně podrostitního způsobu, v odůvodněných případech (velký sklon, špatně přístupný terén) násečného způsobu hospodaření, s ponecháním částí porostů samovolnému vývoji
- především v mladých porostech s velmi nízkým zastoupením starých stromů umožnit výskyt dutinových hnízdičů, zejména zvláště chráněných (lejsci, sýc rousný), jakožto významné složky lesního ekosystému podporou hnízdních možností vyvěšováním a údržbou hnízdních budek, viz kap. 2.1.1. a kap. 3.1.3.2.
- iniciovat, aby vlastník v lesních porostech nad 140 let věku v III. zóně CHKO ponechával alespoň 5 ks/ha habitatových, popř. potenciálně habitatových stromů na dožití
- po domluvě s vlastníkem zajistit evidenci a vyznačení nejvýznamnějších habitatových (popř. potenciálně habitatových) stromů
- prosazovat udržování nízkých početních stavů spárkaté zvěře (jednání s lesními správci a mysliveckými spolky), viz kap. 2.1.4

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Zachovaná rozloha ekosystému	1600 ha	zachování
Rozloha obnoveného ekosystému	500 ha	zlepšení
Výskyt druhu sýc rousný (<i>Aegolius funereus</i>)	alespoň 10 lokalit	zachování
Zachování habitatových (popř. potenciálně habitatových) stromů v lesních porostech starších 140 let ve III. zóně CHKO na dožití	alespoň 5 ks/ha	zlepšení

E3 samovolnou sukcesí vzniklé porosty dřevin na dopadových plochách v současnosti s převahou břízy a smrku

Dlouhodobý cíl

Zachovat stávající plochu tohoto ekosystému ponechanou přirozenému vývoji.

Cíle na období platnosti plánu péče

- zachování samovolného vývoje porostu na stávající ploše (při dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, životů a majetku), případně vymezení dalších ploch, ale

- ne na úkor bezlesých předmětů ochrany (louky, vřesoviště)
- udržení podmínek pro existenci a vývoj celého společenstva v bezzásahovém režimu

Rámcová opatření pro ekosystém

- předcházet převodu pozemků na PUPFL
- zajistit (v rámci procesu schvalování LHP, LHO, jednání s vlastníky apod.) ve starších porostech ponechání lesů ve fázi rozpadu, s minimalizovaným narušením samovolných procesů a tolerancí vzniklých disturbancí
- po domluvě s vlastníkem zajistit evidenci a vyznačení nejvýznamnějších habitatových (popř. potenciálně habitatových) stromů
- prosazovat udržování nízkých početních stavů spárkaté zvěře (jednání s lesními správci a mysliveckými spolky), viz kap. 2.1.4

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Zachovaná rozloha ekosystému bez zásahu	400 ha	zachování

E4 mezofilní a vlhké louky (bezkolencové, pcháčové a ovsíkové louky, tužebníková lada)

Dlouhodobý cíl

Zachovat či zvětšit stávající plochu ekosystému a částečně zlepšit jeho kvalitu, udržet populace na něj vázaných významných druhů rostlin a živočichů.

Cíle na období platnosti plánu péče

- zachovat stávající plochu ekosystému
- zachovat kvalitu ekosystému v MZCHÚ, EVL a I. zónách CHKO
- udržení populací významných rostlin (prstnatec májový */Dactylorhiza majalis/*, upolín nejvyšší */Trollius altissimus/*, zvonečník hlavatý */Phyteuma orbiculare/*, všivec lesní */Pedicularis sylvatica/*)
- udržení populací významných druhů živočichů, např. modráska bahenního (*Maculinea nausithous*) a m. očkovaného (*M. teleius*), bekasiny otavní (*Gallinago gallinago*), chřástala polního (*Crex crex*), pěnice vlašské (*Sylvia nisoria*)
- rozšíření plochy ekosystému s pravidelnou vhodnou péčí na ochranářsky významných a potenciálně ochranářsky významných lokalitách
- výskyt expanzivních (třtina křovištní */Calamagrostis epigejos/*) druhů rostlin omezený pod míru ovlivňující kvalitu stanovišť, nulový výskyt invazních druhů

Rámcová opatření pro ekosystém

- prosazovat ochranu ekosystému před vlivy vedoucími k jeho degradaci či přímé likvidaci (zástavba, meliorace, zalesňování apod.)
- podporovat a v nejohroženějších lokalitách případně zajišťovat odstraňování nežádoucích náletových dřevin a jejich porostů, včetně odstraňování pařezů; prosazovat ponechávání krajinářsky hodnotných solitérů či remízků autochtonních dřevin pro zachování biodiverzity a plnění ekologických funkcí
- podporovat (pomocí dotačních programů MŽP a MZe) a v nejohroženějších lokalitách případně zajišťovat pravidelné kosení spojené s výhrabem a odstraňováním pokosené hmoty v odpovídajících termínech a intervalech, vždy s ohledem na populace významných druhů rostlin a živočichů a jejich nároky; upřednostňovat seč před pastvou
- vytipovat, resp. aktualizovat data o cenných plochách ekosystému bez náležité péče, stanovit priority péče, zajistit oslovení vlastníků, stanovení činností a provádění pravidelného managementu pomocí příslušných dotačních nástrojů
- podporovat způsoby sečení šetrné vůči živočichům (tam, kde nejsou uvedené způsoby

v rozporu s ochranou cílových ZCHD rostlin), viz kap. 2.1.2.:

- kosení od jednoho okraje dílu půdního bloku ke druhému nebo od středu dílu půdního bloku k okrajům
- ponechávat nepokosené části (pásky, šachovnice, mozaika apod.) zajišťující mozaiku biotopů
- při kosení za pomoci mechanizace nepoužívat na 1 lokalitě více strojů zároveň
- výška seče minimálně 6–7 cm
- termín seče po 15. 7. (po vyhnízdění většiny druhů ptáků)
- na lokalitách s výskytem populace modrásků bahenních a m. očkovaných (např. části lokalit Hrachoviště, Kotelské louky, Felbabka aj.) zajistit ve spolupráci s hospodařícími subjekty, aby nebyla část dotčené louky kosena v termínech od 10. 6. do 15. 8., v případě seče od 10. 7. aby docházelo k sušení posekané píce a jejímu ponechání na lokalitě min. 3 dny a nedocházelo k přeorávání luk a používání insekticidů
- na lokalitách s výskytem chřástala polního (např. Úličky, Padrtsko) zajistit ve spolupráci s hospodařícími subjekty, aby seč proběhla po 15. 8. (a to minimálně na části ploch TTP, které zajistí úspěšné vyhnízdění chřástalů)

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Zachovaná rozloha ekosystému	1000 ha	zachování
Rozloha ekosystému s obnoveným pravidelným kosením	15 ha	zlepšení
Rozloha ekosystému s degradací 0–1	200 ha	zachování
Počet populací prstnatce májového (<i>Dactylorhiza majalis</i>)	50	zachování
Výskyt druhu – modrásek bahenní (<i>Phengaris nausithous</i>)	alespoň v 6 mapovacích čtvercích 1. řádu	zachování
Výskyt druhu – chřástal polní (<i>Crex crex</i>)	alespoň v 3 mapovacích čtvercích 1. řádu	zachování
Výskyt druhu – bekasina otavní (<i>Gallinago gallinago</i>)	alespoň v 3 mapovacích čtvercích 1. řádu	zachování

E5 vřesoviště a podhorské smilkové trávníky

Dlouhodobý cíl

Zachovat či zvětšit stávající plochu ekosystému a částečně zlepšit jeho kvalitu, udržet populace na něj vázaných významných druhů rostlin a živočichů.

Cíle na období platnosti plánu péče

- zachovat stávající plochu ekosystému,
- zachovat kvalitu ekosystému vřesovišť v EVL a I. zónách, vyhlašovaných NPP Tok a Jordán
- udržení populací významných rostlin (prha arnika */Arnica montana/*, všivec lesní */Pedicularis sylvatica/*, hadí mord nízký */Scorzonera humilis/*)
- udržení populací významných druhů živočichů bramborníček černohlavý (*Saxicola rubicola*), bramborníček hnědý (*Saxicola rubetra*), linduška luční (*Anthus pratensis*), ťuhák obecný (*Lanius collurio*), modrásek černolemý (*Plebejus argus*), bourovec borůvkový (*Phyllodesma ilicifolia*)
- rozšíření plochy ekosystému s pravidelnou vhodnou péčí na ochránářsky významných a potenciálně ochránářsky významných lokalitách
- výskyt expanzivních druhů rostlin (třtina křovištní */Calamagrostis epigejos/* a hasivka orličí */Pteridium aquilinum/*) pod mírou ovlivňující kvalitu stanovišť)

Rámcová opatření pro ekosystém

- prosazovat ochranu ekosystému před vlivy vedoucími k jeho degradaci či přímé likvidaci (zástavba, meliorace, zalesňování apod.)
- podporovat a zajišťovat odstraňování nežádoucích náletových dřevin a jejich porostů, ponechávání krajinářsky hodnotných solitérů či remízků autochtonních dřevin pro zachování biodiverzity a plnění ekologických funkcí
- zajistit nastavení a realizaci péče o vřesoviště (narušování drnu, vypalování) na bývalých cílových plochách nav. NPP Tok a Jordán
- podporovat a zajišťovat pravidelné kosení (s odstraňováním pokosené hmoty) nebo pastvu v odpovídajících termínech a intervalech, vždy s ohledem na populace významných druhů rostlin a živočichů a jejich nároky, viz kap. 2.1.2
- vytipovat, resp. aktualizovat data o cenných plochách smilkových trávníků bez náležité péče, stanovit priority péče, zajistit oslovení vlastníků, stanovení činností a provádění pravidelného managementu pomocí příslušných dotačních nástrojů

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Zachovaná rozloha ekosystému	540 ha	zachování
Rozloha vřesovišť s obnovenou pravidelnou péčí	200 ha	zlepšení
Počet populací arniky (<i>Arnica montana</i>)	1 populace	zachování
Výskyt druhu bourovec borůvkový (<i>Phyllodesma ilicifolia</i>)	přítomnost druhu v DP Tok a DP Jordán	zachování

E6 rašelinné louky a rašeliniště (slatiniště, přechodová rašeliniště a vrchoviště)

Dlouhodobý cíl

Zachovat či zvětšit stávající plochu ekosystému a částečně zlepšit jeho kvalitu, udržet populace na něj vázaných významných druhů rostlin a živočichů.

Cíle na období platnosti plánu péče

- zachovat stávající plochu ekosystému
- zachování či zlepšení vodního režimu
- zachovat kvalitu ekosystému v MZCHÚ, EVL a I. zónách
- udržení populací významných rostlin (rosnatka okrouhlostá /*Drosera rotundifolia*/, ostřice Davallová /*Carex davalliana*/, o. blešň /*C. pulicaris*/, klikva bahenní /*Vaccinium oxycoccos*/, bařička bahenní /*Triglochin palustre*/, všivec bahenní /*Pedicularis palustris*/, toliie bahenní /*Parnassia palustris*/)
- udržení populací významných druhů živočichů lesklice horská (*Somatochlora alpestris*), vážka jasnosvrtná (*Leucorrhinia pectoralis*), vážka čárkovaná (*Leucorrhinia dubia*) a šidélko kopovité (*Coenagrion hastulatum*)

Rámcová opatření pro ekosystém

- prosazovat ochranu ekosystému před vlivy vedoucími k jeho degradaci či přímé likvidaci (zástavba, meliorace, zalesňování apod.)
- podporovat a zajišťovat odstraňování nežádoucích náletových dřevin a jejich porostů, ponechávání krajinářsky hodnotných solitérů či remízků autochtonních dřevin pro zachování biodiverzity a plnění ekologických funkcí
- vytipovat, resp. aktualizovat data o cenných plochách rašelinných luk bez náležité péče, stanovit priority péče, zajistit oslovení vlastníků, stanovení činností a provádění pravidelného managementu pomocí příslušných dotačních nástrojů

- obnovit raná sukcesní stadia rašelinné vegetace pomocí narušování a strhávání drnu expanzivních druhů (třtina, bezkoleneček), případně vytvářením mělkých rašelinných tůňek
- na lokalitách ochránářsky významných druhů mechorostů a cévnatých rostlin provádět specifický management spojený s každoročním velmi pečlivým kosením, důkladným výhrabem a cíleným narušováním mechového patra

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Zachovaná rozloha ekosystému	125 ha	zachování
Rozloha rašelinných luk s pravidelnou péčí (stávající i obnovenou)	7 ha	zlepšení
Počet populací ostřice blešní (<i>Carex pulicaris</i>)	4 populace	zachování
Výskyt druhu lesklice horská (<i>Somatochlora alpestris</i>)	výskyt	zachování

E7 společenstva vázaná na extrémní stanoviště skalních drolin a sutí

Dlouhodobý cíl

Zachovat stávající plochu ekosystému, udržet populace na něj vázaných významných druhů rostlin a živočichů.

Cíle na období platnosti plánu péče

- zachovat stávající plochu ekosystému
- zachovat kvalitu ekosystému s důrazem na ochránářsky významné lokality
- udržení populací významných druhů vázaných na balvanité sutě; zejm. reliktních saxikolních druhů lišejníků (*Cladonia stellaris*, *C. amaurocraea*, *Parmelia discordans*, *Melanelia stygia*) nebo pavouků (*Nusoncus nasutus*, *Asthenargus perforatus*, *Acantolycosa norvegica sudetica*, *Araneus alsine*, *Gongylidiellum murcidum*)

Rámcová opatření pro ekosystém

- prosazovat a podporovat nepasečné hospodaření v blízkém okolí skalních sutí a kamenných moří (pro zachování specifických mikroklimatických podmínek prostředí), zejména na území stávajících MZCHÚ a jejich OP. Po projednání s vlastníky iniciovat zapracování odlišného způsobu hospodaření do LHP
- iniciovat omezení používání biocidních látek v porostech v bezprostředním okolí skal a skalních stupňů
- zajistit usměrnění (např. v rámci stanovení podmínek pro povolení výjimek, jednání se zástupci KČT, aj. organizací) horolezectví a hromadných turistických a sportovních akcí na ochránářsky významných lokalitách, usměrnění návštěvníků CHKO prostřednictvím instalace vhodných prvků návštěvnické infrastruktury
- podporovat a zajišťovat odstraňování nežádoucích náletových dřevin a jejich porostů ze sutí (zejména modřín)

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Zachovaná rozloha ekosystému	1,5 ha	zachování
Počet populací dutohlávky horské (<i>Cladonia stellaris</i>)	4 populace	zachování

E8 vodní toky s přirozenou morfologií koryta a přirozené nebo uměle vytvořené vodní plochy a mokřady

Dlouhodobý cíl

Zachování a rozšíření sítě vodních a mokřadních ploch v různé fázi sukcese, s diverzitou mikrohabitátů vhodných pro různé druhy organismů vázaných na vodní a mokřadní prostředí. Vodní toky v přirozených nebo přírodě blízkých korytech s korytotvornými procesy, s přirozenou diverzitou rostlin a živočichů ve vodě a s funkční údolní nivou. Zvyšování rozlohy revitalizovaných degradovaných pramenišť a obnovování horních částí pramenných toků.

Cíle na období platnosti plánu péče

- zvýšení rozlohy zamokřených ploch
- zvýšení počtu drobných vodních ploch (zejména tůní, kaluží a hlubokých kolejí) na vhodných místech (kde to povede ke zvýšení druhové diverzity na lokalitě a nenaruší hodnotu krajinného rázu oblasti); prioritou je podpora ZCHD, vznik mozaiky vodních ploch („nášlapných kamenů“) v krajině, návrat otevřených vodních ploch do míst, kde v současnosti chybí
- zachování nebo zvětšení rozlohy litorálů zejména na rybnících v EVL, I. a II. zónách CHKO
- zajištění dobré kvality vody na chovných rybnících ve II. a I. zóně CHKO (průhlednost během května a června větší než 50 cm)
- zachování stávajícího rozsahu a kvality přírodních biotopů na rybnících, s důrazem na vzácné a unikátní biotopy, především makrofytní vegetaci obojživelných bylin oligotrofních nádrží s důrazem na populaci kriticky ohroženého druhu pobřežnice jednokvětá (*Litorella uniflora*) ve VN Láz
- zachování periodických vodních ploch na vojenských cvičných plochách (bývalých i aktivních) s výskytem lupenonohých korýšů, jako jsou listonoh letní (*Triops cancriformis*) a žábřonožka letní (*Branchipus schaefferi*) a řídkou vegetací bahnitých substrátů a obnažených den
- zachování stávajících tůní a iniciace vytváření nových (hloubením i pojezdem) pro kuňku žlutobřichou (*Bombina variegata*) na lokalitách Felbabka a Hrachoviště
- zachování populací zvláště chráněných druhů obojživelníků vázaných na vodní prostředí, s důrazem na ochranu a péči o „rozmnožiště“ mloka skvrnitého u PR Na Skalách
- zvýšení počtu revitalizovaných a renaturalizovaných vodotečí, bez nevhodných zásahů provedených v minulosti
- snížení počtu prvků způsobujících znečišťování vod (vypouštění nečištěných nebo nedostatečně čištěných splaškových vod), upřednostnění vsakování předčištěných vod a jiné
- udržení nebo zvýšení populace raka říčního (*Astacus astacus*) a r. kamenáče (*Austropotamobius torrentium*)
- udržení nebo zvýšení populace vranky obecné (*Cottus gobio*), střevele potoční (*Phoxinus phoxinus*), mihule potoční (*Lampetra planeri*)
- omezení šíření nepůvodních a invazních druhů
- nerozšiřování rybářského využití na další toky a zrušení rybářského využití některých rybářských revírů (Bradava, Kotelský potok)
- omezené unikání ryb do toků pod rybníky a nádržemi, zejména okounů, kteří se podílejí na predaci místních druhů ryb, obojživelníků a raků
- zajištěná ochrana biotopu populací místních druhů ryb před nevhodnými úpravami koryta vodních toků i stojatých vod, vytvářením migračních překážek a znečišťováním vody

Rámcová opatření pro ekosystém

- prosazovat ochranu ekosystému před vlivy vedoucími k jeho degradaci či přímé likvidaci (odvodnění lokalit, v případě periodických vodních ploch na cestách nevhodné

- rekonstrukce cestní sítě apod.)
- zajistit a případně přímo realizovat tvorbu, obnovu a údržbu tůní pro obojživelníky, vážky a další organismy preferující drobné stojaté vody bez výraznějšího vlivu rybí obsádky
 - zajišťovat spolupráci a jednání s nejvýznamnějšími rybářskými a vodohospodářskými subjekty o možnostech úpravy způsobu hospodaření z důvodu zajištění dobré kvality vody na rybnících a zachování rozlohy litorálních porostů
 - v případě stanovišť, která jsou udržována pravidelnými disturbancemi, podporovat mechanické narušení půdy (včetně pojezdu technikou), stržení drnu apod. zejména ve spolupráci s AČR
 - podporovat péči o břehové porosty dřevin (probírky nežádoucích náletových dřevin zastiňujících litorály apod.)
 - ve spolupráci s hospodařícím subjektem pokračovat v optimalizaci (z pohledu předmětů ochrany EVL) chovu ryb na Padrťských rybnících
 - pokračovat v jednání s MO ČRS o zrušení rybářského využití rybářských revírů (Bradava, Kotelský potok)
 - prosazovat v rámci správní činnosti ochranu biotopu populací místních druhů ryb před nevhodnými úpravami koryta vodních toků i stojatých vod, vytvářením migračních překážek, znečišťováním vody, budováním MVE
 - ve spolupráci s hospodařícími subjekty omezit šíření invazních a nepůvodních druhů živočichů a rostlin (střevlička východní, karas stříbřitý, vodní mor kanadský, rak pruhovaný, norek americký, nutrie apod.) – upozornění hospodařících subjektů na výskyt, dále např. odlovem, vypuštěním rybníku, osvětou veřejnosti (v souladu s příslušnými standardy péče o přírodu a krajinu AOPK ČR), podporou plošných a liniových revitalizací a renaturalizací technicky upravených úseků vodních toků
 - zajistit informovanost o nebezpečí přenosu račího moru včetně jeho přenašečů – nepůvodních druhů raků a jak mu předcházet včetně rozumného nakládání s migračními překážkami v tocích

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Zachovaná rozloha vodních ploch	130 ha	zachování
Rozloha lokalit s realizovanými úpravami poškozeného vodního režimu	7 ha	zlepšení
Životaschopná populace druhu pobřežnice jednokvětá na VN Láz	alespoň 10 000 jedinců	zachování
Počet populací kuňky žlutobřiché	4 (sub)populace	zachování
Délka revitalizovaných úseků toků či jejich povodí	min. 1 km	zlepšení
Počet populací vranky obecné	6 (sub)populací	zachování
Počet populací raka kamenáče	12 populací	zachování
Počet populací mihule potoční	10 (sub)populací	zachování
Počet populací střevle potoční	4 populace	zlepšení
Počet populací invazních druhů raků	0 populací	zachování

3.1.3.2 Geologické a geomorfologické jevy a paleontologie

Dlouhodobý cíl

Zachování geologických a geomorfologických jevů, zvyšování biodiverzity na tyto jevy vázané. Citlivé lokality jsou bez nepříznivého antropogenního tlaku

Cíle na období platnosti plánu péče

- zachování všech významných geologických a geomorfologických jevů
- zachování geologických makro i mikrostruktur a na ně navazujících jevů
- zachování paleontologických lokalit bez poškození (např. nelegálním sběrem)

Rámcová opatření

- chránit významné skalní útvary, kamenná moře, mrazové sruby, paleontologické lokality, prosazovat jejich ponechání bez zásahů
- chránit geologické lokality před poškozením, prosazovat jejich ponechání bez narušení hospodářskou činností či rekreačním využíváním
- usměrňovat návštěvnost a horolezecké využívání skalních útvarů, sledovat a vyhodnocovat jejich dopady, přijmout preventivní, popř. sanační opatření
- zajišťovat kontrolu významných paleontologických lokalit, které jsou předmětem nelegální sběratelské činnosti a spolupracovat s Policií ČR, obcemi či dalšími subjekty na jejich ochraně
- iniciovat redukci nevhodných náletových dřevin na vybraných lokalitách
- popularizovat opomíjenou ochranu neživé přírody

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Počet nových poškození geologického, geomorfologického a paleontologického fenoménu	0	zachování

3.1.3.3 Ostatní přírodní hodnoty

Dlouhodobý cíl

Zachování pestré mozaiky dřevin rostoucích mimo les jako významné součásti krajinného systému, který bude naplňovat všechny funkce na něj vázané (ekologické, estetické i kulturní), včetně dostatečné provozní bezpečnosti, a to v souladu s požadavky dalších předmětů ochrany CHKO, především s ohledem na posílení ekologické stability krajiny a krajinný ráz.

Cíle na období platnosti plánu péče

- zachovat památné a významné stromy v krajině v dobrém zdravotním, bezpečnostním a estetickém stavu
- na vhodných místech ve volné krajině podporovat výsadby solitérních stromů či jejich skupin
- doplněná liniová zeleň podél komunikací či vodních toků
- zachované stávající, příp. obnovené zaniklé extenzivní ovocné sady
- při všech výsadbách dřevin do volné krajiny používané jen domácí druhy dřevin

Rámcová opatření

- zachovat minimálně 10 položek (samostatných stromů, skupin stromů a alejí) v kategorii „památný strom“, průběžně monitorovat jejich stav a provádět fotodokumentaci
- průběžně doplňovat informační systém evidence významných stromů, v případě nalezení vhodných kandidátů tyto vyhlásit za památné
- na základě monitoringu zdravotního stavu průběžně ošetřovat stávající památné a významné stromy s ohledem na prodloužení jejich životnosti a zajištění provozní bezpečnosti
- u instalovaných korunových vazeb provádět jejich pravidelné revize v určených intervalech
- prosazovat a podporovat výsadby či doplnění liniové zeleně podél komunikací či vodních toků
- prosazovat a podporovat obnovu dochovaných extenzivních ovocných sadů

- na vhodných lokalitách podporovat výsadbu autochtonních druhů dřevin

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Počet položek zařazených do kategorie památný strom	10 ks	zachování

3.2 Invazní a nepůvodní druhy

3.2.1 Invazní a nepůvodní druhy rostlin

Dlouhodobý cíl

Území CHKO bez rostlinných druhů s vysokou mírou vlivu na životní prostředí a lidské zdraví, tedy druhů v kategorii BL1 dle Černého, šedého a varovného seznamu ČR (Pergl et al. 2016). Výskyt druhů s mírným až značným vlivem na životní prostředí (kategorie BL2, BL3) na území I. a II. zóny CHKO a ochránářsky významných lokalitách (např. MZCHÚ) omezený alespoň pod míru významně ovlivňující kvalitu stanovišť. Co nejvíce omezený výskyt a šíření dalších invazních a expanzivních druhů rostlin na lokalitách, kde ohrožují předměty ochrany CHKO.

Cíle na období platnosti plánu péče

- území CHKO bez ohnisek bolševníku velkolepého (*Heracleum mantegazzianum*)
- potlačení vybraných populací druhů s mírným až značným vlivem na životní prostředí (kategorie BL2, BL3) v MZCHÚ a jejich ochranných pásmech nebo v nebezpečných ohniscích šíření v ostatních částech krajiny podle prioritizace na základě současných znalostí i průběžného monitoringu, zejm. křídlatka (*Reynoutria* sp. div.), trnovník akát (*Robinia pseudoacacia*), borovice černá (*Pinus nigra*), janovec metlatý (*Cytisus scoparius*), lupina mnoholistá (*Lupinus polyphyllus*), případně dalších druhů, které by se začaly v průběhu platnosti plánu péče šířit a/nebo ohrožovaly významně předměty ochrany

Rámcová opatření

- průběžně mapovat výskyt a sledovat rozšíření a vyhodnocovat stav a dynamiku invazních a expanzivních druhů
- iniciovat likvidaci bolševníku velkolepého (*Heracleum mantegazzianum*) v souladu se standardem péče o přírodu a krajinu SPPK D02 007 Likvidace vybraných invazních druhů rostlin, přednostně uplatňovat mechanické způsoby likvidace
- iniciovat likvidaci porostů křídlatek (*Reynoutria* sp. div.) v souladu se Standardem péče o přírodu a krajinu SPPK D02 007 Likvidace vybraných invazních druhů rostlin, prosazovat přednostní uplatňování mechanických způsobů likvidace
- v případě přírodních lučních společenstev s výskytem invazních a expanzivních druhů iniciovat pravidelné obhospodařování/udržování
- na ochránářsky významných lokalitách v případě potřeby iniciovat managementové zásahy k potlačení dalších invazních a expanzivních druhů
- prosazovat (v rámci procesu schvalování LHP a LHO) omezení výsadeb geograficky nepůvodních dřevin; případně odstraňování jejich náletu na stávajících lokalitách, pokud se chovají invazně, zejm. borovice černá (*Pinus nigra*), borovice vejmutovka (*Pinus strobus*), dub červený (*Quercus rubra*), douglaska tisolistá (*Pseudotsuga menziesii*)
- průběžně vyhodnocovat úspěšnost prováděných opatření, detekce a návrhy managementu dalších lokalit, prioritizace podle míry ohrožení předmětů ochrany;
- v případě potřeby včas iniciovat likvidaci i ostatních invazních druhů rostlin s využitím ekonomických nástrojů ochrany přírody
- zahájit spolupráci s obcemi a hospodařícími subjekty na území CHKO, jak v rovině informační a osvětové (vyloučení výsadeb invazních druhů), tak v praktických zásazích proti invazním druhům

- spolupracovat s vlastníky či uživateli pozemků a obcemi v území na předcházení šíření i při likvidaci invazních druhů; opatření na likvidaci těchto druhů koordinovat s ohledem na zajištění jejich logické návaznosti a efektivnosti
- v případě výskytu invazních druhů v územích sousedících s CHKO spolupracovat s místně příslušnými orgány ochrany přírody, aby nedocházelo k šíření těchto druhů do CHKO
- osvětou a prací s veřejností (propagační materiály, brožury, tiskové zprávy, facebookové příspěvky) předcházet šíření nepůvodních druhů vlivem člověka
- veškeré managementové zásahy na aktivních vojenských plochách konzultovat s příslušnou organizační složkou resortu obrany (subjektem, jemuž přísluší výkon vlastnického práva a s Armádou ČR)

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Monitoring ploch bolševníku velkolepého (<i>Heracleum mantegazzianum</i>)	1x za rok	zajištění
Počet výskytů bolševníku velkolepého (<i>Heracleum mantegazzianum</i>) v CHKO	0	zlepšení stavu
Počet výskytů křídlatek (<i>Reynoutria</i> sp. div.) v CHKO	0	zlepšení stavu
Spolupráce s hospodařícími subjekty a obcemi	min. 1x setkání či přednáška v průběhu trvání PP	zlepšení stavu

3.2.2 Invazní a nepůvodní druhy živočichů

Dlouhodobý cíl

Území CHKO bez negativního vlivu populací nepůvodních druhů živočichů na předměty ochrany CHKO a další významné druhy.

Cíle na období platnosti plánu péče

- redukce stavů nepůvodní zvěře, zejm. daňka evropského (*Dama dama*), siky (*Cervus nippon*) a muflona (*Ovis gmelini musimon*)
- redukce až eliminace výskytu mývala severního (*Procyon lotor*), psíka mývalovitého (*Nyctereutes procyonoides*) a nutrie (*Myocastor coypus*)
- eliminace výskytu nepůvodních druhů ryb, zejm. střevličky východní (*Pseudorasbora parva*) a karase stříbřitého (*Carassius gibelio*) ve vodních plochách a omezení jejich šíření
- redukce početnosti a omezení šíření invazních druhů bezobratlých druhů, zejm. škeblice asijské (*Sinanodonta woodiana*)
- pokračování v mapování a monitoringu významných nepůvodních druhů živočichů a v hodnocení jejich vlivu

Rámcová opatření

- provádět systematický monitoring výskytu invazivních druhů živočichů na území CHKO a na základě výsledků provést příslušná opatření k jejich redukci či eliminaci, sledovat výskyt i za hranicí CHKO (např. v rámci projektu InvazMap), pokud hrozí rozšíření druhů z těchto území
- požadovat u orgánů státní správy myslivosti snížení stavů nepůvodní zvěře (zejm. daněk evropský a muflon), případně i odstřelem mimo stanovenou dobu lovu
- iniciovat u orgánů státní správy myslivosti eliminaci nepůvodních druhů drobných šelem (mývala severního, psíka mývalovitého a norka amerického)* a nutrie

- ve spolupráci s vlastníky a uživateli vyloučit zarybňování toků a rybníků nepůvodními druhy ryb
- v případě zjištění výskytu nepůvodních druhů ryb v rybnících iniciovat odlov jedinců při výlovu a zabránění úniku ryb do toku
- v případě výskytu nepůvodních druhů v tůních iniciovat či přímo zajistit odlov jedinců (pomocí el. agregátu, vyčerpání vody z tůní) a ponechat vodní plochu v zimním období dočasně bez vody a nechat vymrznout
- prosazovat důkladné kontroly násad s cílem nerozšiřovat nepůvodní druhy, zejm. střevličku východní a karase stříbřitého
- v případě výskytu škeblice asijské iniciovat při výlovu její sběr a eliminaci
- osvětovou činností pro veřejnost (přednášky, propagační materiály, exkurze apod.) bránit dalšímu šíření nepůvodních druhů v CHKO
- konkrétní opatření budou prováděna vždy po zjištění aktuálního stavu na dané lokalitě

*pozn. V současné době usmrcování nepůvodních šelem spadá do kompetence myslivecké stráže a mysliveckého hospodáře a uživatel honitby podle Vyhlášky č. 454/2021 Sb., která stanovuje seznam druhů živočichů vyžadujících regulaci, § 46 odst. 3 může vydat povolenku k lovu i jiným oprávněným osobám, tj. myslivcům (držitelům loveckého lístku s uzavřeným povinným pojištěním).

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Počet vodních ploch s výskytem nepůvodních druhů ryb	0	zlepšení stavu
Monitoring invazních druhů živočichů	1x za období platnosti plánu péče	Zajištění v rámci projektu INVAZMAP
Počet nových lokalit s výskytem invazních bezobratlých živočichů	0	zachování stavu
Počet nových lokalit s výskytem invazních obratlovců	0	zachování stavu

3.3 Práce s veřejností

Dlouhodobý cíl

Veřejnost (návštěvníci, místní obyvatelé, hospodáři) má přehled o místní přírodě, chápe a respektuje omezení vyplývající z právních předpisů z důvodů zajištění cílů ochrany přírody. Podílí se na ochraně přírody ohleduplným a zodpovědným chováním v území i aktivní pomocí.

Cíle na období platnosti plánu péče

- zvýšení respektování nastavených omezení v CHKO veřejností
- veřejnost znalá problematiky ochrany přírody a fenoménů chráněných v CHKO Brdy
- zvýšení počtu příležitostí k aktivní účasti veřejnosti na ochraně přírody dle aktuálních potřeb regionu – akce pro veřejnost, dobrovolnické akce
- zvýšení počtu členů stráže přírody a jejich činnosti na poli kontroly, monitoringu a osvěty

Rámcová opatření

- využívat při práci s návštěvnickou veřejností strategický dokument Koncepce práce s návštěvnickou veřejností CHKO Brdy
- podporovat u místních obyvatel, hospodářů a samospráv kladný vztah k přírodním hodnotám CHKO
- pravidelně poskytovat věcné informace o území CHKO, o činnosti AOPK ČR, managementových opatřeních apod., a to jak formou elektronickou (web, sociální sítě),

tištěnou (publikace, články v lokálních i regionálních periodikách apod.), tak přímou v podobě různých akcí pro veřejnost

- vstřícně komunikovat se zástupci sdělovacích prostředků, snažit se o vytváření pozitivního povědomí o CHKO a porozumění důležitosti ochrany CHKO veřejností v místním i globálním kontextu; zajistit základní spektrum propagačních materiálů pro posílení vztahu veřejnosti k CHKO (materiály k naučným stezkám, jednotlivým turistickým cílům apod.) a k jejím předmětům ochrany, přičemž vždy zohlednit aktuální potřebu dle priorit ochrany, vzdělávat zaměstnance AOPK ČR v komunikačních dovednostech, aby veřejnosti i spolupracujícím subjektům dokázali ochranu přírody předkládat srozumitelně a dařilo se jim je přivést ke spolupráci;
- spolupracovat s turistickými informačními centry na území CHKO, pravidelně jim zasílat informace a distribuovat informační materiály
- spolupracovat se samosprávou obcí, měst a kraje, s vysokými školami, neziskovými organizacemi, s muzei, odbornými pracovišti i samostatnými odborníky na společných projektech a zajistit informovanost veřejnosti o nich
- odborně podporovat provoz Domu přírody Brd v zámečku Tři Trubky u Strašic a spolupracovat na tvorbě a realizaci jeho programů, exkurzí a přednášek
- podpořit vznik návštěvnického střediska CHKO Brdy v zámečku Roželov jako součásti sítě návštěvnických a informačních středisek AOPK ČR Dům přírody a na jeho vzniku spolupracovat. Podporovat jeho provoz a spolupracovat na tvorbě a realizaci jeho programů, exkurzí a přednášek
- spolupracovat s významnými partnery v regionu, především u příležitosti významných dní a akcí z hlediska ochrany přírody (Den Země, Vítání ptačího zpěvu apod.)
- stávající informační systém doplnit o informační tabule k CHKO ideálně umístěné na hlavních nástupních místech. Udržovat stávající informační prvky
- udržovat systém naučných stezek a rozšířit jej o NS Lipovsko ve spolupráci s obcí Strašice, při realizaci využívat aktuální poznatky z oblasti EVVO, interpretace místního dědictví aj.
- monitorovat potenciálně ohrožená místa pro případnou tvorbu usměrňující NI
- aktuální potřeby práce s veřejností zohledňovat v regionálních akčních plánech práce s veřejností na jednotlivé roky
- formou besed, výukových programů, příspěvků na sociálních sítích zvýšit objektivní informovanost široké veřejnosti (návštěvníci území, hospodářští subjekty a zájmové skupiny - zejména myslivci) v problematice výskytu vlka na území CHKO a v jejím okolí. Posílit tak přijetí této šelmy veřejností.

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Počet členů stráže přírody	min. 3 členové	zlepšení
Počet realizovaných akcí pro širokou veřejnost	min. 3 ročně	udržení
Počet aktualit či pozvánek na akce na internetových stránkách CHKO	min. 10 ročně	udržení
Počet akcí pro veřejnost spolupořádaných s partnery z regionu	min. 2 ročně	udržení
Akce (program) Domu přírody Brd odborně podpořená ze strany AOPK ČR	min. 5 ročně	udržení

3.4 Monitoring

Dlouhodobý cíl

Dobrá znalost stavu a trendu vývoje předmětů ochrany CHKO. Ucelený přehled znalostí o aktuálním stavu a rozšíření významných rostlinných a živočišných druhů i jejich společenstvech (ekosystémech), o jejich vývoji a dlouhodobějších změnách včetně znalostí jejich životních nároků. Přehled o aktuálních hodnotách a trendech významných ohrožujících faktorů i dalších ukazatelů mimo stanovené indikátory, umožňující postihnout jednotlivé změny a definovat jejich příčiny.

Cíle na období platnosti plánu péče

- znalost aktuálních hodnot jmenovitých indikátorů stavu předmětů ochrany tak, aby mohlo být na konci platnosti plánu péče řádně vyhodnoceno plnění cílů stanovených plánem péče
- aktuální údaje o účinnosti opatření prováděných ve prospěch předmětů ochrany
- aktuální informace o chráněných, vzácných a evropsky významných druzích a stanovištích
- informace o stavu krajiny a jejích změnách

Rámcová opatření

- pokračovat v pravidelném mapování a monitoringu významných druhů rostlin a živočichů a rozšířit ho o vybrané indikační druhy či skupiny potřebné pro vyhodnocení plánu péče (lišejníky, houby, mechy)
- provést jedenkrát za platnost plánu péče akustické monitorování sov
- pokračovat v pravidelném sledování výskytu vlka, a to zejména za pomoci fotopastí a mapováním pobytových znaků (hlavně v zimním období); podporovat výzkumné aktivity dalších subjektů, např. neinvazivní genetické analýzy
- každoročně sledovat a vyhodnocovat účinnost managementových opatření z krajinotvorných programů ve vztahu k cílovým stavům předmětů ochrany CHKO
- zajistit monitoring údajů nutných pro vyhodnocení stanovených indikátorů
- realizovat monitorování modráška stříbroskvrnného a jeho výskytu na CP Tok.
- sledovat stav populace raka kamenáče a vlivy na jeho početnost a životaschopnost populací
- sledovat stav populace mloka skvrnitého v PR Na Skalách a okolí a vlivy na jeho početnost a životaschopnost populací (hloubení tůní a další opatření)
- sledovat změny vývoje ptáků bezlesí (Kolvín, Padrt', CP Tok, CP Jordán, CP Brda, Bahna a Hrachoviště)
- provádět systematický, pravidelný a dlouhodobý monitoring evropsky významných druhů a typů přírodních stanovišť pro zjišťování jejich stavu
- pravidelně mapovat výskyt vybraných invazních a expanzivních rostlin a živočichů na území CHKO, aktivně zadávat studie na vyhodnocení jejich dopadu na brdská společenstva (hasivka orličí, douglaska tisolistá aj.)
- po 20 letech zopakovat průzkumy fauny bezobratlých na určitých ochránářsky významných lokalitách CHKO (dle vývoje a možného výskytu vzácných druhů), zejména skupiny, které byly sledovány při vzniku CHKO (měkkýši, pavouci, motýli, brouci (zejm. modelové čeledi *Carabidae*, *Cerambycidae*, *Chrysomelidae*, *Curculionidae*), ploštice a stejnokřídílí, rovnokřídílí, dvoukřídílí, blanokřídílí, vážky, jepice, pošvatky a vodní zooplankton a zoobentos
- realizovat inventarizační průzkumy na potenciálně cenných a zajímavých lokalitách mimo MZCHÚ
- doplňovat data do Nálezové databáze AOPK ČR, prioritně se zaměřit na zvláště chráněné a další významné druhy
- spolupracovat s univerzitami a výzkumnými ústavy na zadávání (vedení) bakalářských, diplomových a doktorandských prací, výzkumů v CHKO; upřednostňovat práce s praktickým ochránářským významem a práce získávající chybějící údaje o území

- pokračovat v průběžném sledování ekologického stavu vodních nádrží a v průzkumech vodních toků, pokračovat v probíhajícím monitoringu ichtyofauny na tocích
- zpracovat studie Vliv bobří činnosti na vývoj raka kamenáče, raka říčního a vranku obecnou v ploše Padrtška.
- zpracovat RAP na záchranu střevle potoční a zajišťovat jeho realizaci
- provést inventarizace nově vyhlášených MZCHÚ a území připravovaných k vyhlášení MZCHÚ (pozornost věnovat především indikačním skupinám rostlin a živočichů s důrazem na bezcévné rostliny a houby): PP Louky pod Palcířem, PP Jindřichova skála, PP Vystrkov, PR Koníček, PR Klobouček, PP Licitanta, nav. PP Výrovna, vyhlášené NPP Tok a NPP Jordán
- zajišťovat monitoring obecně přehlížených skupin (bezcévné rostliny a houby, některé skupiny bezobratlých)
- provádět monitoring zdravotního stavu památných a významných stromů s ohledem na prodloužení jejich životnosti a zajištění provozní bezpečnosti (viz též kap. 3.1.3.3).

Indikátor	Cílová hodnota	Cíl
Počet sledovaných druhů dle předmětů ochrany CHKO, EVL, význačných ZCHD a druhů daných pro evropský report	20	zajištění
Počet studií, monitoringů a prací hodnotících stav nově vyhlášených nebo vyhlášených MZCHÚ	pokrytí především indikačních skupin rostlin a živočichů s důrazem na bezcévné rostliny a houby pro každé MZCHÚ	zajištění
Počet prací, studií a výzkumů zpracovaných externími spolupracovníky (primárně univerzitami a výzkumnými pracovišti) na objednávku AOPK ČR	5	zajištění
Počet MZCHÚ, na kterých proběhne podrobné mapování invazních a nepůvodních druhů rostlin a ryb	13	zajištění v rámci INVAZMAP

4 Závěrečný přehled prioritních úkolů

4.1 Ochrana krajinného rázu

- zachovat stávající ráz území vyznačující se minimální zastavěností území
- zachovat harmonické měřítko krajiny tzn. převážně lesní krajinu s nelesními enklávami
- zachovat pohledové horizonty a pohledově exponované části území bez nových dominantních technických prvků

4.2 Zlepšování přírodních funkcí krajiny

- zlepšovat ekologickou stabilitu krajiny zvyšováním zastoupení přírodě blízkých ekosystémů zejména zvyšováním zastoupení listnatých dřevin a jedle bělokoré v lesních porostech, péčí o mokřadní a luční společenstva a podporováním konektivity ekologicky stabilních částí krajiny
- zlepšovat migrační prostupnost krajiny odstraňováním migračních překážek a zachováním území vymezeného jako biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců bez zástavby a dalších objektů snižujících migrační průchodnost
- zlepšovat přirozenou retenční schopnost krajiny, zejména obnovou vodního režimu rašelinišť, revitalizací a renaturací upravených toků a usměrněním lesního hospodaření (minimalizace soustředěného odtoku z lesní cestní sítě, rušení lesnických meliorací)
- udržet krajinný systém dřevin rostoucích mimo les, který bude naplňovat všechny ekologické funkce na něj vázané

4.3 Ochrana biologické rozmanitosti a zlepšování stavu klíčových ekosystémů

- zachovat rozsah a zvýšit kvalitu ochránářsky významných nelesních ekosystémů (rašeliniště, slatiniště, prameniště, suché trávníky a vlhké louky)
- nastavit pravidelnou efektivní péči o vřesoviště na cílových plochách Tok a Jordán a tím zachovat rozsah a kvalitu těchto jedinečných nelesních ekosystémů
- zvětšit plochu a kvalitu ochránářsky významných lesních ekosystémů (především bučiny a suťové lesy), při obnově i výchově porostů podporovat stanovištně původní druhy, využívat přirozeného zmlazení, ponechávání mrtvého, tlejícího dřeva a biotopových stromů, zásahy ve prospěch prostorové i věkové diferenciaci porostů
- ponechat samovolnému vývoji porosty náletových dřevin na části cílových ploch
- udržet extenzivní hospodaření na rybnících a vodních nádržích ve II. a I. zóně CHKO se zachováním vhodných podmínek pro druhy a společenstva na ně vázaná
- zajistit zachování společenstev s populacemi významných druhů rostlin a živočichů, vytvářet vhodné podmínky pro jejich rozvoj, s důrazem na společenstva závislá na pravidelném narušování (pojezdy vojenské techniky, vojenskou technikou udržované terestrické, mokřadní a vodní plochy bezlesí (Kolvín a Bahna)
- zachovat a vytvářet vhodné podmínky pro významné druhy rostlin a živočichů a jejich společenstva (péče o biotopy, speciální péče o druhy), se zaměřením na taxony se zásadním výskytem v CHKO v rámci ČR (rak kamenáč, pobřežnice jednokvětá, bradáček srdčitý, aj.)

4.4 Další prioritní úkoly

- zachovat geologické, geomorfologické a paleontologické útvary a jevy včetně přirozené bioty na ně vázané;

- udržet rekreační využívání oblasti v míře nepoškozující předměty ochrany CHKO, bez vzniku nových turisticky exponovaných lokalit;
- omezit výskyt invazních rostlinných a živočišných druhů v celém území a výskyt expanzivních druhů na ochránářsky významných lokalitách

5 Seznam zkratek

AČR – Armáda České republiky
AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
CP – cílová plocha
ČOV – čistírna odpadních vod
EVL – evropsky významná lokalita
EVVO – environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
CHKO – chráněná krajinná oblast
INVAZMAP - mapování a monitoring invazních druhů
KČT – Klub českých turistů
LHO – lesní hospodářská osnova
LHP – lesní hospodářský plán
MO ČRS – místní organizace Českého rybářského svazu
MVE – malá vodní elektrárna
MZD – meliorační a zpevňující dřeviny
MZe – Ministerstvo zemědělství
MZCHÚ – maloplošné zvláště chráněné území
MŽP – Ministerstvo životního prostředí
NI – návštěvnická infrastruktura
NPP – národní přírodní památka
NS – naučná stezka
OP – ochranné pásmo
PP – přírodní památka
PR – přírodní rezervace
PUPFL – pozemky určené k plnění funkce lesa
SPPK – standard péče o přírodu a krajinu
ÚP – územní plán
ÚSES – územní systém ekologické stability
VN – vodní nádrž
ZABAGED – základní báze geografických dat
ZCHD – zvláště chráněný druh

Zkratky dřevin jsou uvedeny podle přílohy č. 4 k vyhlášce č. 84/1996 Sb., o lesním hospodářském plánování

6 Použitá literatura

- Axmanová I., Chytrý K., Boublík K., Chytrý M., Dřevojan P., Ekrťová E., Fajmon K., Hájková P., Härtel H., Hejda M., Horáková V., Jongepier J. W., Kalníková V., Kaplan Z., Koutecký P., Lustyk P., Pergl J., Prach K., Pyšek P., Sádlo J., Vojík M. & Těšitel J. (2024) Catalogue of expansive plants of the Czech Republic. – *Preslia* 95: 299–327.
- AOPK ČR (2008): Metodické listy č. 13 k hospodaření na rybnících zakládáných či obnovovaných s finanční podporou MŽP.
- AOPK ČR (2017): Standardy péče o přírodu a krajinu – Sečení.
- AOPK ČR (2017): Standardy péče o přírodu a krajinu – Obnova travních porostů s využitím regionálních směsí osiv.
- AOPK ČR (2019): Metodické listy 7.25 k dotačním nástrojům v ochraně přírody a krajiny. Birklen P., Vrána K. et al. (2014): Standardy péče o přírodu a krajinu – Rybí přechody. AOPK
- Grulich V. & Chobot K. [eds.] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – *Příroda*, 35: 1–178.
- Háková A., Klauďisová A., Sádlo J. et al. (2004): Zásady péče o nelesní biotopy v rámci soustavy Natura 2000. – *Planeta XII/8*: 1–144.
- Hejda R., Farkač J. & Chobot K. [eds.] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. – *Příroda* 36: 1–612.
- Holec J. & Beran M. [eds.] (2006): Červený seznam hub (makromycetů) České republiky [Red list of fungi (macromycetes) of the Czech Republic]. – *Příroda*, 24: 1–282.
- Chobot K. & Němec M. [eds.] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. – *Příroda*, 34: 1–182.
- Chytrý M. [ed.] (2007): Vegetace České republiky 1. Travinná a keříčková vegetace. Vegetation of the Czech Republic 1. Grassland and heathland vegetation. – Academia, Praha.
- Chytrý M. [ed.] (2009): Vegetace České republiky 2. Ruderální, plevelová, skalní a suťová vegetace. Vegetation of the Czech Republic 2. Ruderal, weed, rock and scree vegetation. – Academia, Praha.
- Chytrý M. [ed.] (2011): Vegetace České republiky 3. Vodní a mokřadní vegetace. Vegetation of the Czech Republic 3. Aquatic and wetland vegetation. – Academia, Praha.
- Chytrý M. [ed.] (2013): Vegetace České republiky 4. Lesní a křovinná vegetace. Vegetation of the Czech Republic 4. Forest and scrub vegetation. – Academia, Praha.
- Chytrý M. & al. (2020): Červený seznam biotopů České republiky. – *Příroda* 41: 1–172.
- Chytrý M., Kučera T., Kočí M., Grulich V. & Lustyk P. [eds.] (2010): Katalog biotopů České republiky. Ed. 2. – AOPK ČR Praha.
- Kučera J., Váňa J. & Hradílek Z. (2012): Bryophyte flora of the Czech Republic: updated checklist and Red List and a brief analysis. – *Preslia* 84: 813–850
- Liška J. & Palice Z. (2010): Červený seznam lišejníků České republiky (verze 1.1). *Příroda* 29: 3-66.
- MŽP (2009): Aktualizace státního programu ochrany přírody a krajiny ČR. 65 s.
- MŽP (2014): Metodika managementu tlejícího dřeva v lesích zvláště chráněných území. *Věstník MŽP XIV*: 1-45 str.
- MŽP (2016): Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016-2025. 134 s.
- MŽP (2016): Státní politika životního prostředí 2012-2020, aktualizace 2016. 112 s.
- Neuhäuslová Z. et al. (1998): Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. – Academia, Praha.
- Pergl J., Perglová I., Vítková M., Pocová L., Janata T., Šíma J. (2015): Standard péče o přírodu a krajinu: Likvidace vybraných invazních druhů rostlin (SPPK D02 007). AOPK ČR.

- Pergl J., Sádlo J., Petrušek A., Laštůvka Z., Musil J., Perglová I., Šanda R., Šefrová H., Šíma J., Vohralík V. & Pyšek P. (2016): Black, Grey and Watch Lists of alien species in the Czech Republic based on environmental impacts and management strategy. – *NeoBiota* 28: 1–37.
- Skalický V. (1988): Regionálně fytogeografické členění. – In: Hejný S. & Slavík B.[eds] (1997): *Květena České republiky 1*: 103–121, Academia, Praha.
- Šťastný K., Bejček V. & Němec M., 2017: Červený seznam ptáků České republiky. – *Příroda*, Praha, 34: 107–154.
- Tolasz R., Míková T., Valeriánová A. & Voženílek V. (2007): *Atlas podnebí Česka*. – Český hydrometeorologický ústav a Univerzita Palackého v Olomouci, Praha a Olomouc.
- Urbančíková J., Mouralová B. (2025): *Koncepce práce s návštěvnickou veřejností CHKO Brdy* (in prep.)
- Zíbarová L., Kolényová M., Tejklová T., Zehnálek P., Antonín V., Bartůšek M., Beran M., Běťák J., Borovička J., Dvořák D., Halasů V., Holec J., Jindřich O., Jirsa A., Klener V., Kout J., Mlčoch P., Souček J., Ševčíková H. & Vašutová M. (2024): Červený seznam makromycetů ČR. – *Příroda* 46: 48–192
- Nařízení vlády č. 75/2015 Sb. o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření, v platném znění

7 Přílohy

Rámcové směrnice péče o les

V Rámcových směrnících péče o les (RSPL) pro CHKO Brdy hory jsou oproti OPRL pro PLO č. 7 – Brdská vrchovina zohledněna specifika hospodaření dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších úprav.

I. a II. zóna CHKO:

Území, která jsou zařazena do I. zóny CHKO, jsou často současně chráněna formou MZCHÚ (kategorie NPP, PR, PP). Přitom pro většinu MZCHÚ jsou zpracovány v plánech péče o tato území konkrétní směrnice péče o les, které zohledňují specifické předměty ochrany a cíle ochrany jednotlivých území.

Rámcové směrnice pro I. zónu CHKO jsou určeny pro lokality I. zóny CHKO, které nejsou součástí MZCHÚ nebo jsou součástí MZCHÚ, pro která nejsou směrnice zpracovány v plánech péče o tato MZCHÚ.

Pro území II. zóny jsou zpracovány Rámcové směrnice péče o les pro plošně nejvíce zastoupené cílové HS. Přitom ve výčtu zahrnutých SLT jsou uvedeny pouze SLT, které zaujímají alespoň 1% rozlohy lesů II. zóny CHKO. Specifické požadavky vyplývající ze zvláštního zaměření v lesích zvláštního určení (s výjimkou lesů potřebných pro zachování biologické rozmanitosti) nejsou v rámcových směrnících řešeny.

Číselné označení cílových HS vychází z přílohy č. 5 k vyhlášce č. 298/2018 Sb. a je v I. zóně CHKO upraveno pro kategorii lesa zvláštního určení, neboť lesy v I. zóně CHKO by mohly být do této kategorie zařazeny jako lesy potřebné pro zachování biologické rozmanitosti (např. podle § 8, odst. 2 písm. a), či písm. f) lesního zákona).

Vzhledem k rozloze lesa v I. a II. zóně CHKO Brdy (I. zóna 349 ha, 1,16 % území CHKO; II. zóna 1800 ha, 5,99 % území CHKO) byla stanovena cílová dřevinná skladba uvedená v RS péče o les shodně s přirozenou skladbou uvedenou dle SLT v OPRL. Jedná se celkově o 7,15 % z území CHKO Brdy, ve kterém by lesní hospodaření mělo směřovat k přirozené druhové skladbě lesa, což je v poměru k ostatní ploše lesa rozhodně žádoucí a lze to považovat za minimum z hlediska zachování biologické rozmanitosti lesů.

III. (IV.) zóna CHKO:

Pro území III. příp. IV. zóny nejsou Rámcové směrnice péče o les v Plánu péče o CHKO Brdy zpracovány. Pro lesy v této zóně se přebírají Rámcové směrnice vypracované ÚHÚL Brandýs nad Labem, pobočkou Stará Boleslav uvedené v Oblastním plánu rozvoje lesů (OPRL) pro Přírodní lesní oblast č. 7 – Brdská vrchovina. Při jejich použití je však nutné respektovat zákonná omezení vyplývající ze zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění.

Vysvětlivky:

Cílová dřevinná skladba (CDS):

V rámci cílového HS optimalizované zastoupení dřevin v mytném věku porostu, které odpovídá přírodním podmínkám souboru. Cílové druhové skladby jsou u jednotlivých dřevin udány v jednotkách procent.

Přirozená dřevinná skladba (PDS):

Rekonstruovaná potenciální přirozená dřevinná skladba, upravená dle poměrů PLO. Jedná se o dřevinnou skladbu lesních společenstev, které by se v daných přírodních podmínkách vyvinuly za současného klimatu, kdyby člověk nezasahoval do jejich vývoje.

Porostní typ:

Zařazení se provádí podle převládající dřeviny. Není-li pro převládající dřeviny vylišen porostní typ, řadí se do příbuzného HS, a to např. DG, MD do smrkového, KL do bukového.

Hospodářský způsob:

podrostní – při němž obnova lesních porostů probíhá pod ochranou těžného porostu

násečný – při němž obnova lesních porostů probíhá na souvisle vytěžené ploše, jejíž šíře nepřekročí průměrnou výšku těžného porostu

holosečný – při němž obnova lesních porostů probíhá na souvisle vytěžené ploše, širší než je průměrná výška těžného porostu

výběrný – při němž těžba za účelem obnovy a výchovy lesních porostů není časově a prostorově rozlišena a uskutečňuje se výběrem jednotlivých stromů nebo skupin stromů na ploše porostu.

Obmýtl:

Je stanoveno jako plánovaná rámcová produkční doba lesních porostů, zařazených do hospodářských souborů, udaná počtem let, zaokrouhleným na desítky. Obmýtl je možno od průměrné hodnoty uvedené v rámcových směrnících snížit v případě zhoršeného zdravotního stavu porostů, a naopak zvýšit v lesích zvláštního určení a v porostech se speciálním managementem.

Obnovní doba: Je plánovaná průměrná doba, která uplyne od zahájení do ukončení úmyslné obnovy lesního porostu, zařazeného do hospodářského souboru udaná počtem let, zaokrouhleným na desítky. Obnovní dobu je možno oproti průměrné hodnotě uvedené v rámcových směrnících zkrátit v případě obnovy porostů se zhoršeným zdravotním stavem.

Minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostů:

Meliorační a zpevňující dřeviny pro příslušné cílové hospodářské soubory podle souborů lesních typů jsou uvedeny příloze č. 2 vyhlášky 298/2018 Sb., kde je kromě výčtu dřevin uvedeno také minimální a doporučené % MZD. V I. a II. zóně CHKO jsou jako minimální uváděna z vyhlášky „doporučená % MZD“. Uvedená % MZD počítají s tím, že některé dřeviny mohou být současně meliorační a zpevňující dřevinou i dřevinou základní cílovou. Ve výčtu MZD jsou uvedeny jen ty dřeviny, které jsou uváděny v předpokládané cílové druhové skladbě.

Označení dřevin použitých v RSPL je provedeno podle přílohy č. 4 k vyhlášce č. 84/1996 Sb., o lesním hospodářském plánování, v platném znění.

CHS	Zóna CHKO	Kategorie lesa	Soubory lesních typů	Cílový předmět ochrany	
01 Mimořádně nepříznivá stanoviště	I. a II.	les ochranný	0Z, 2Z, 3Y, 4Y 5Y, 5Z, 6Y, 6Z	Acidofilní bučiny (L5.4) Acidofilní teplomilné doubravy (L6.5) Reliktní bory (L8.1B)	
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin					
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)				
0Z	BO 80-90, BR 10, BK 2, JR 1				
2Z	DB 60-70, BK 10-20, BR 10, HB 2, LP 2, JR 1				
3Y	BK 40-60, DB 30-40, JD 8, BR 7, HB 1, JV 1, LP 1, JR 1				
4Y	BK 70, DB 10-15, JD 10, BO 2, JV 1, LP 1, BR 2, JR 1				
5Y, 5Z	BK 50-70, JD 15-25, BR 10, SM 6-7, BO 0-5, JV 0-2, LP 1, JR 1				
6Y, 6Z	SM 30-40, BK 30-40, JD 10-15, BO 2-8, JV 0-1, BR 7-9, JR 1				
Porostní typ A		Porostní typ B		Porostní typ C	
Smrkový		Bukový, listnatý smíšený		Borový	
Základní rozhodnutí					
Hospodářský způsob (forma)					
Účelové výběry na podporu vzácně se vyskytujících dřevin (JD, JL)					
Obmýtí	Obnovní doba	Obmýtí	Obnovní doba	Obmýtí	Obnovní doba
fyzický věk	nepřetržitá	fyzický věk	nepřetržitá	fyzický věk	nepřetržitá
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
Acidofilní bučiny, acidofilní teplomilné doubravy a reliktní bory s přirozenou strukturou. Přirozené ekosystémy alespoň na části území oblasti ponechány samovolnému vývoji.					
Způsob obnovy a obnovní postup, včetně doporučených technologií					
Bez zásahu, přirozená obnova, výjimečně jednotlivým výběrem redukce MD (nevytvářet podmínky pro jeho přirozenou obnovu)					
Způsob zalesnění, stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu					
Výčet MZD		Všechny dřeviny PDS mimo SM a BO			
60 %		90 %		60 %	
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)					
SLT	druh dřeviny	komentář k způsobu použití dřeviny při umělé obnově			
	Dle cílové druhové skladby				
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů, včetně doporučených technologií					
Bez zásahu, příp. individuální péče o jedince méně zastoupených dřevin (JD, JV, DB, LP, ost. listnaté dřeviny PDS). Bez výchovy (případně uvolňování jedinců méně zastoupených dřevin JD, JV, DB, LP, ost. listnaté dřeviny PDS).					
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb a doporučených technologií					
Neprovádí se opatření. Vyklizování dřeva jen z okrajových částí bez poškození půdního povrchu a vegetace.					
Poznámka					
Nezasahovat do skalních partií a sutí. Porosty, které jsou dlouhodobě ponechány bez zásahu, i nadále ponechat samovolnému vývoji. Ponechat na dožití i část starých MD, často hostí porosty vzácných druhů lišejníků.					

CHS	Zóna CHKO	Kategorie lesa	Soubory lesních typů	Cílový předmět ochrany	
01 Mimořádně nepříznivá stanoviště	I a II.	Les ochranný	3J, 5J	Suťové lesy (L4)	
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin					
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)				
3J 5J	BK 25, JV 27, DB 10, JD 10, LP 11, JLH 5 BK 30, JV 30, JD 20, LP 5, JL 10, JS 5				
Porostní typ A		Porostní typ B			
Smrkový		Bukový, listnatý smíšený			
Základní rozhodnutí					
Hospodářský způsob (forma)					
Samovolný vývoj. Účelové výběry na podporu vzácně se vyskytujících dřevin (JD, JL)					
Obmýtí	Obnovní doba	Obmýtí	Obnovní doba	Obmýtí	Obnovní doba
fyzický věk	nepřetržitá	fyzický věk	nepřetržitá		
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
Suťové lesy s přirozenou strukturou. Přirozené ekosystémy alespoň na části území oblasti ponechány samovolnému vývoji.					
Způsob obnovy a obnovní postup, včetně doporučených technologií					
Bez zásahu, přirozená obnova, v okrajových částech podpořená jednotlivým výběrem dřevin, které nejsou součástí PDS.					
Způsob zalesnění, stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu					
Výčet MZD	Všechny dřeviny PDS (mimo SM a BO)				
80 %	90 %				
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)					
SLT	druh dřeviny	komentář k způsobu použití dřeviny při umělé obnově			
	Dle cílové druhové skladby				
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů, včetně doporučených technologií					
Bez zásahu, příp. individuální péče o jedince méně zastoupených dřevin (JD, KL, JV, JL, LP, TR). Neprovádí se (případně uvolňování jedinců méně zastoupených dřevin JD, KL, JV, JLH, LP, TR).					
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb a doporučených technologií					
Neprovádí se (případně individuální ochrana cenných listnáčů). Vyklizování dřeva jen z okrajových částí bez poškození půdního povrchu a vegetace.					
Poznámka					
Nezasahovat do skalních partií a sutí a jejich bezprostředního okolí. Porosty, které jsou dlouhodobě ponechány bez zásahu, i nadále ponechat samovolnému vývoji.					

CHS	Zóna CHKO	Kategorie lesa	Soubory lesních typů	Cílový předmět ochrany	
29 Olšová a jasanová stanoviště na podmáčených a lužních půdách	I. a II.	Les hospodářský (II. zóna) a les zvláštního určení (I. zóna)	5L	Údolní jasanovo-olšové luhy (L2.2)	
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin					
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)				
5L	OL 70, JS 10-20, SM 9, JD 3, JV 4, JL 1, LX 1				
Porostní typ A		Porostní typ B			
Olšový (jasanový)		Smrkový			
Základní rozhodnutí					
Hospodářský způsob (forma)					
podrostní (ve smrkových porostech případně násečný)					
Obmýetí	Obnovní doba	Obmýetí	Obnovní doba	Obmýetí	Obnovní doba
90-100 (JS až 110)	20	100-120	30		
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
Údolní jasanovo-olšové luhy s přirozenou strukturou a přirozeným vodním režimem.					
Způsob obnovy a obnovní postup, včetně doporučených technologií					
Skupinové a pruhové clonné seče s ponecháním výstavků. Ve smíšených prostorově i věkově rozrůzněných porostech přednostně uplatňovat výběrné principy hospodaření. Je možné využívat pařezové výmladnosti OL, JS. Smrkové porosty s přirozeným zmlazením obnovovat clonnými sečemi, v případě absence přirozeného zmlazení náseky s umělou výsadbou.					
Způsob zalesnění, stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu					
Výčet MZD		Všechny dřeviny PDS mimo SM a BO			
95 %		80 %			
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)					
SLT	druh dřeviny	komentář k způsobu použití dřeviny při umělé obnově			
	Dle cílové druhové skladby				
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů, včetně doporučených technologií					
Ochrana proti okusu. Prostřihávky SM náletů ve prospěch listnáčů. Redukce geograficky nepůvodních druhů, Ve SM výchova zaměřená na statickou stabilitu, včasnými zásahy vytvořit prostorově i věkově rozrůzněnou strukturu porostu odolnější abiotickým i biotickým kalamitám.					
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb a doporučených technologií					
Po dohodě s vlastníkem ponechávání jednotlivých sterilních souší, zlomů a vývrátů dřevin PDS na dožití. Ve smrkových porostech standardní opatření proti podkornímu hmyzu v nezbytném rozsahu. Preferovat lehkou mechanizaci. Zásahy provádět ve vhodných klimatických podmínkách (za sucha, mrazu). V případě hrozícího soustředěného odtoku zahlazovat vyjeté koleje.					
Poznámka					
Nezasahovat negativně do vodního režimu (nebudovat nové a neprohlubovat staré odvodňovací příkopy). Uměle nezalesňovat přirozeně vzniklé světliny (mokřadní oka). Alternativou může být i výmladkové hospodaření					

CHS	Zóna CHKO	Kategorie lesa	Soubory lesních typů	Cílový předmět ochrany	
41 Exponovaná stanoviště středních poloh	I. a II.	Les hospodářský (II. zóna) a les zvláštního určení (I. zóna)	4N	Acidofilní bučiny (L5.4)	
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin					
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)				
4N	BK 60-70, JD 10-20, DB 8, BR 2, BO 2, JV 1, LP 1				
Porostní typ A		Porostní typ B		Porostní typ C	
Borový		Smrkový		Bukový	
Základní rozhodnutí					
Hospodářský způsob (forma)					
podrostní, výběrný					
Obmýtlí	Obnovní doba	Obmýtlí	Obnovní doba	Obmýtlí	Obnovní doba
120	30	110	40	140 až fyzický věk	40 až nepřetržitá
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
Acidofilní (květnaté) bučiny s přirozenou strukturou a přirozeným vodním režimem, ve SM a BO porostech přeměna na listnaté porosty s převahou BK.					
Způsob obnovy a obnovní postup, včetně doporučených technologií					
Ve SM porostech v předstihu clonné uvolnění vtroušených BK a JD nebo založení skupin pro BK a JD, pak kombinovat clonnou seč a náseky. V BO porostech v předstihu založení skupin pro BK a JD, pokračovat náseky s ponecháním výstavků BO. V BK pruhové a okrajové clonné seče, případně jednotlivé i skupinové výběry.					
Způsob zalesnění, stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu					
Výčet MZD		Všechny dřeviny PDS (mimo SM a BO)			
60 %		60 %		90 %	
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)					
SLT	druh dřeviny	komentář k způsobu použití dřeviny při umělé obnově			
	Dle cílové druhové skladby				
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů, včetně doporučených technologií					
Ochrana proti okusu a bušení, prostřihávky přehoustlých nárostů. Redukce geograficky nepůvodních druhů, podpora vtroušených listnáčů a JD (i v podúrovni).					
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb a doporučených technologií					
Po dohodě s vlastníkem ponechávání jednotlivých sterilních souší, zlomů a vývrátů dřevin PDS na dožití. Ve smrkových porostech standardní opatření proti podkornímu hmyzu v nezbytném rozsahu. Preferovat lehkou mechanizaci. Zásahy provádět ve vhodných klimatických podmínkách (za sucha, mrazu). V případě hrozícího soustředěného odtoku zahlazovat vyjeté koleje.					
Poznámka					

CHS	Zóna CHKO	Kategorie lesa	Soubory lesních typů	Cílový předmět ochrany	
43 Kyselá stanoviště středních poloh	I. a II.	Les hospodářský (II. zóna) a les zvláštního určení (I. zóna)	4K	Acidofilní bučiny (L5.4)	
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin					
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)				
4K	BK 70, JD 17, DB 10, BR 2, LP 1				
Porostní typ A		Porostní typ B		Porostní typ C	
Borový		Smrkový		Bukový	
Základní rozhodnutí					
Hospodářský způsob (forma)					
podrostní, výběrný					
Obmýtí	Obnovní doba	Obmýtí	Obnovní doba	Obmýtí	Obnovní doba
120	30	110 (90 - výběrný způsob)	30	140 až fyzický věk	40 až nepřetržitá
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
Acidofilní bučiny s přirozenou strukturou a přirozeným vodním režimem, ve SM a BO porostech přeměna na listnaté porosty s převahou BK.					
Způsob obnovy a obnovní postup, včetně doporučených technologií					
Ve SM porostech v předstihu clonné uvolnění vtroušených BK a JD nebo založení skupin či náseků pro BK a JD, pak okrajová clonná seč nebo kombinovat clonnou seč a náseky. V BO porostech v předstihu založení skupin pro BK a JD, pokračovat náseky s ponecháním výstavek BO. Nevytvářet podmínky pro přirozenou obnovu MD. V BK pruhové a okrajové clonné seče, případně jednotlivé i skupinové výběry. V SM a BO porostech při obnově zvyšovat zastoupení MZD. BK, LP do stíněného okraje seče, JD a BK do předsunutých prvků, DB na plochu seče. Ponechat BO výstavky pro zahuštění kultur přirozenou obnovou BO. V BK porostech okrajová clonná seč s postupem od V, SV. JD do předsunutých prvků.					
Způsob zalesnění, stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu					
Výčet MZD		Všechny dřeviny PDS (mimo SM a BO)			
50 %		50 %		60 – 100 %	
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)					
SLT	druh dřeviny	komentář k způsobu použití dřeviny při umělé obnově			
	Dle cílové druhové skladby				
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů, včetně doporučených technologií					
Ochrana proti zvěři. Pročistky v přehoustlých nárostech. V BO porostech podporovat vtroušené listnáče a JD, ve SM porostech podporovat vtroušené listnáče, JD, příp. i BO. V BK porostech podporovat DB, JD a vtroušené další listnáče. V porostech SM a BO ponechání BR jako vtroušené.					
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb a doporučených technologií					
Ochrana výsadeb listnáčů a JD a větších skupin přirozeného zmlazení proti zvěři oplocením nebo nátěry. V bukových porostech ponechávat jednotlivé souše, zlomy, vývraty (po dohodě s vlastníkem lesa) dřevin PDS na dožití. Ve SM porostech běžná ochrana proti kůrovcům. Bez zvláštních požadavků na technologie.					
Poznámka					

CHS	Zóna CHKO	Kategorie lesa	Soubory lesních typů	Cílový předmět ochrany
45 Živná stanoviště středních poloh	I. a II.	Les hospodářský (II. zóna) a les zvláštního určení (I. zóna)	4S	Acidofilní bučiny (L5.4), Květnaté bučiny (L5.1)
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin				
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)			
4S	• BK 70-80, JD 15, DB 3, HB 1, LP 2, JV 1			
Porostní typ A		Porostní typ B		
Smrkový		Bukový		
Základní rozhodnutí				
Hospodářský způsob (forma)				
podrostní, výběrný				
Obmýtl	Obnovní doba	Obmýtl	Obnovní doba	
100	30	140 až fyzický věk	40 až nepřetržitá	
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty				
Acidofilní bučiny a květnaté bučiny s přirozenou strukturou a přirozeným vodním režimem.				
Způsob obnovy a obnovní postup, včetně doporučených technologií				
Ve SM porostech v předstihu clonné uvolnění vtroušených BK a JD nebo založení skupin či náseků pro BK a JD, pak okrajová clonná seč nebo kombinovat clonnou seč a náseky. V BK pruhové a okrajové clonné seče nebo kombinace náseků a okrajové clonné seče, případně jednotlivé i skupinové výběry. V SM porostech při obnově zvyšovat zastoupení MZD. BK, LP do stíněného okraje seče, JD a BK do předsunutých prvků, DB na plochu seče. V BK porostech okrajová clonná seč s postupem od V, SV. JD do předsunutých prvků.				
Způsob zalesnění, stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu				
Výčet MZD	Všechny dřeviny PDS (mimo SM a BO)			
50 %	60-100 %			
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)				
SLT	druh dřeviny	komentář k způsobu použití dřeviny při umělé obnově		
	Dle cílové druhové skladby			
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů, včetně doporučených technologií				
Ochrana proti zvěři. Pročistky v přehoustlých nárostech. Ve SM porostech podporovat vtroušené listnáče, JD. V BK porostech podporovat DB, JD a vtroušené další listnáče. Redukce geograficky nepůvodních druhů. Cílená podpora vzácných listnáčů (JL, TR). Preferovat lehkou mechanizaci. Zásahy provádět ve vhodných klimatických podmínkách (za sucha, mrazu). V případě hrozícího soustředěného odtoku zahlazovat vyjeté koleje.				
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb a doporučených technologií				
Po dohodě s vlastníkem ponechávat jednotlivé sterilních souše, zlomy a vývraty dřevin PDS. Ve SM porostech běžná ochrana proti kůrovcům. Bez zvláštních požadavků na technologie. Redukce geograficky nepůvodních druhů.				
Poznámka				

CHS	Zóna CHKO	Kategorie lesa	Soubory lesních typů	Cílový předmět ochrany	
47 Oglejená stanoviště středních poloh	I. a II.	Les hospodářský (II. zóna) a les zvláštního určení (I. zóna)	4O, 4P	Acidofilní bučiny (L5.4) s převahou jedle a dubu, Květnaté bučiny (L5.1) s převahou jedle a dubu	
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin					
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)				
4O 4P	JD 40-50, DB 30-40, BK 10-15, LP 6, LX 3, JV 1, HB 1, OL 1 DB 30-40, JD 30, BK 10, BO 9, SM 6, BR 5, LP 1, OL 1, LX 1				
Porostní typ A		Porostní typ B		Porostní typ C	
Smrkový		Borový		Směs JD s DB (BK)	
Základní rozhodnutí					
Hospodářský způsob (forma)					
násečný, podrostní (BK)					
Obmýetí	Obnovní doba	Obmýetí	Obnovní doba	Obmýetí	Obnovní doba
100	40	110	30	120-130 (DB 140)	40 (DB 30)
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
Acidofilní bučiny a květnaté bučiny (s převahou jedle a dubu) s přirozenou strukturou a přirozeným vodním režimem, ve SM a BO porostech přeměna na smíšené porosty s převahou DB a JD.					
Způsob obnovy a obnovní postup, včetně doporučených technologií					
Ve SM porostech v předstihu clonné uvolnění vtroušených BK a JD nebo založení skupin pro BK a JD, pak okrajová clonná seč nebo kombinovat clonnou seč a náseky. Ponechávat výstavky listnáčů a JD. Případnou přirozenou obnovu SM využít jako výplňovou dřevinu. V BO porostech v předstihu založení skupin pro BK a JD, pokračovat náseky s ponecháním výstavků BO. Nevytvářet podmínky pro přirozenou obnovu MD. Obnovu listnatých porostů přizpůsobit převládající dřevině, v BK clonné seče nebo kombinace náseků a clonné seče, v DB náseky. Přirozenou obnovu DB podpořit zraňováním půdy. V SM a BO porostech při obnově zvyšovat zastoupení MZD. BK, LP do stíněného okraje seče, JD a BK do předsunutých prvků, DB na plochu seče. Ponechat BO výstavky pro zahuštění kultur přirozenou obnovou BO. V BK porostech okrajová clonná seč s postupem od V, SV. JD do předsunutých prvků.					
Způsob zalesnění, stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu					
Výčet MZD		Všechny dřeviny PDS mimo SM a BO			
50 %		50 %		70-100 %	
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)					
SLT	druh dřeviny			komentář k způsobu použití dřeviny při umělé obnově	
	Dle cílové druhové skladby				
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů, včetně doporučených technologií					
Ochrana proti zvěři. Redukce geograficky nepůvodních druhů, podpora JD (i v podúrovni) a listnáčů, včetně ponechání jednotlivých BR, OS. Ve SM výchova zaměřená na statickou stabilitu (včetně podpory BO)					
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb a doporučených technologií					
Po dohodě s vlastníkem: ponechávání jednotlivých sterilních souší, zlomů a vývrátů dřevin PDS na dožití. Ochrana vnášených dřevin (zejména JD) proti zvěři oplocením, příp. oplocování větších skupin přirozeného zmlazení. Preferovat lehkou mechanizaci. Zásahy provádět ve vhodných klimatických podmínkách (za sucha, mrazu). V případě hrozícího soustředěného odtoku zahlazovat vyjeté koleje.					
Poznámka					
Nezasahovat negativně do vodního režimu (nebudovat nové a neprohlubovat staré odvodňovací příkopy).					

CHS 51 Exponovaná stanoviště vyšších poloh	Zóna CHKO I. a II.	Kategorie lesa Les hospodářský (II. zóna) a les zvláštního určení (I. zóna)	Soubory lesních typů 5A, 5N, 6N	Cílový předmět ochrany Acidofilní bučiny (L5.4), Květnaté bučiny (L5.1)	
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin					
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)				
5A	BK 50, JD 20, JV 18, JS 3, JL 5, LP 4				
5N	BK 50-60, JD 30-40, SM 10, JV 1, LP 1, BR 1-3, JR 1				
6N	BK 30-40, SM 30-40, JD 20-25, JV 1, BO 0-5, BR 2, JR 1				
Porostní typ A			Porostní typ B		
Bukový (směs listnáčů s převahou BK)			Smrkový		
Základní rozhodnutí					
Hospodářský způsob (forma)					
výběrný, podrovní,			podrovní, násečný		
Obmýcí	Obnovní doba	Obmýcí	Obnovní doba	Obmýcí	Obnovní doba
160 (až fyzický věk)	50 (až nepřetržitá)	120	30-40		
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
Acidofilní bučiny a květnaté bučiny s přirozenou strukturou a přirozeným vodním režimem.					
Způsob obnovy a obnovní postup, včetně doporučených technologií					
V BK jednotlivý a skupinový výběr, při větší rozloze porostu případně okrajová clonná nebo pruhová seč, v případě nezdaru přirozené obnovy náseky (např. v zabuřenělých částech). Ve SM porostech v předstihu uvolnění vtroušených BK a JD (clonné skupiny), pak náseky nebo okrajová clonná seč. Nevytvářet podmínky pro přirozenou obnovu MD, pro výstavky využít JD, BK, DB a na 5N případně BO. Nezasahovat do skalních sutí (5Y,6Y) a jejich bezprostředního okolí a ponechat je samovolnému vývoji.					
Způsob zalesnění, stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu					
Výčet MZD		Všechny dřeviny PDS mimo SM a BO			
70-100 %		55 % (na 6N 35 %)			
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)					
SLT	druh dřeviny	komentář k způsobu použití dřeviny při umělé obnově			
	Dle cílové druhové skladby				
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů, včetně doporučených technologií					
Ochrana proti okusu (oplocování výsadby a nárostů BK, JD) a na bohatších stanovištích proti buření. Na sutích bez péče, využít všechny zmlazené dřeviny včetně BO a BR. Redukce geograficky nepůvodních druhů, redukce MD jen ve prospěch listnáčů a JD. Ve SM porostech podpora vtroušených listnáčů a JD (i v podúrovni), v BK porostech redukce SM a podpora ostatních listnáčů (JV, KL, JL, LP, DB) a JD.					
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb a doporučených technologií					
Po dohodě s vlastníkem ponechávat jednotlivé sterilní souše, zlomy a vývraty dřevin PDS. Ve smrkových porostech standardní opatření proti podkornímu hmyzu v nezbytném rozsahu. Preferovat lehkou mechanizaci. Vhodné klimatické podmínky. V případě hrozícího soustředěného odtoku zahlazovat vyjeté koleje.					
Poznámka					
Dle historických záznamů lze v Brdech předpokládat hojnější výskyt DB nad rámec udávaný v přirozených dřevinných skladbách i ve vyšších partiích hor. Častější byly pravděpodobně i JD a BO. Porosty, které jsou dlouhodobě ponechány bez zásahu i nadále ponechat samovolnému vývoji.					

CHS 53 Kyselá stanoviště vyšších poloh	Zóna CHKO I.	Kategorie lesa Les zvláštního určení	Soubory lesních typů 5K	Cílový předmět ochrany Acidofilní bučiny (L5.4)	
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin					
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)				
5K	BK 50-55, JD 32-33, SM 10, BR 2, BO 0-5, JR 0-1				
Porostní typ A		Porostní typ B		Porostní typ C	
Smrkový		Bukový		Borový	
Základní rozhodnutí					
Hospodářský způsob (forma)					
Výběrný (BK), násečný, podrostití					
Obmýtl	Obnovní doba	Obmýtl	Obnovní doba	Obmýtl	Obnovní doba
110	40	160 a ž fyzický věk)	50 (až nepřetržitá)	120	30
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
Acidofilní bučiny s přirozenou strukturou a přirozeným vodním režimem, ve SM a BO porostech přeměna na listnaté porosty s převahou BK.					
Způsob obnovy a obnovní postup, včetně doporučených technologií					
V BK okrajová, pruhová nebo skupinová clonná seč, v zabuřenělých částech náseky. V zapojených částech skupinový výběr. Ve SM porostech v předstihu zajištění příměsi BK a JD (clonné skupiny, skupiny, náseky), pak pokračovat okrajovou clonnou sečí nebo náseky. V BO porostech v předstihu zajištění příměsi BK a JD (clonné skupiny, skupiny, náseky), pak pokračovat náseky s ponecháním výstavků BO.					
Způsob zalesnění, stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu					
Výčet MZD		Všechny dřeviny PDS mimo SM a BO			
45 %		60 – 100 %		45 %	
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)					
SLT	druh dřeviny	komentář k způsobu použití dřeviny při umělé obnově			
	Dle cílové druhové skladby				
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů, včetně doporučených technologií					
Ochrana proti okusu. Podpora vtroušených listnáčů a JD (i v podúrovni).					
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb a doporučených technologií					
Po dohodě s vlastníkem ponechávat jednotlivé sterilní souše, zlomy a vývraty dřevin PDS (minimálně 50 m ³ .ha-1). Ponechávat doupné stromy. Ve smrkových porostech standardní opatření proti podkornímu hmyzu v nezbytném rozsahu. Preferovat lehkou mechanizaci. Zásahy provádět ve vhodných klimatických podmínkách (za sucha, mrazu). V případě hrozícího soustředěného odtoku zahlazovat vyjeté koleje.					
Poznámka					
Dle historických záznamů lze v Brdech předpokládat hojnější výskyt DB nad rámec udávaný v přirozených dřevinných skladbách i ve vyšších partiích hor. Častější byly pravděpodobně i JD a BO. Porosty, které jsou dlouhodobě ponechány bez zásahu i nadále ponechat samovolnému vývoji.					

CHS	Zóna CHKO	Kategorie lesa	Soubory lesních typů	Cílový předmět ochrany	
53 Kyselá stanoviště vyšších poloh	II.	Les hospodářský	5K	Acidofilní bučiny (L5.4)	
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin					
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)				
5K	BK 50-60, JD 30-40, SM 10, BR 20				
Porostní typ A		Porostní typ B		Porostní typ C	
Borový		Smrkový		Bukový	
Základní rozhodnutí					
Hospodářský způsob (forma)					
násečný, podrostití					
Obmýtl	Obnovní doba	Obmýtl	Obnovní doba	Obmýtl	Obnovní doba
120	30	110	40	140	40
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
Acidofilní bučiny s přirozenou strukturou a přirozeným vodním režimem, ve SM a BO porostech přeměna na smíšené porosty s převahou BK.					
Způsob obnovy a obnovní postup, včetně doporučených technologií					
V BK okrajová, pruhová nebo skupinová clonná seč, v zabařených částech náseky. Ve SM porostech v předstihu zajištění příměsi BK a JD (clonné skupiny, skupiny), pak pokračovat okrajovou clonnou sečí nebo náseky. V BO porostech v předstihu zajištění příměsi BK a JD (clonné skupiny, skupiny), pak pokračovat náseky s ponecháním výstavků BO.					
Způsob zalesnění, stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu					
Výčet MZD		Všechny dřeviny PDS mimo SM a BO			
30 %		30 %		60 %	
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)					
SLT	druh dřeviny	komentář k způsobu použití dřeviny při umělé obnově			
	Dle cílové druhové skladby				
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů, včetně doporučených technologií					
Ochrana proti okusu. Redukce geograficky nepůvodních druhů, podpora vtroušených listnáčů a JD (i v podúrovni).					
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb a doporučených technologií					
Po dohodě s vlastníkem ponechávání jednotlivých sterilních souší, zlomů a vývrátů dřevin PDS na dožití. Ve smrkových porostech standardní opatření proti podkornímu hmyzu v nezbytném rozsahu. Preferovat lehkou mechanizaci. Zásahy provádět ve vhodných klimatických podmínkách (za sucha, mrazu). V případě hrozícího soustředěného odtoku zahlazovat vyjeté koleje.					
Poznámka					
Dle historických záznamů lze v Brdech předpokládat hojnější výskyt DB nad rámec udávaný v přirozených dřevinných skladbách i ve vyšších partiích hor. Častější byly pravděpodobně i JD a BO.					

CHS	Zóna CHKO	Kategorie lesa	Soubory lesních typů	Cílový předmět ochrany	
55 Živná stanoviště vyšších poloh	I. a II.	Les hospodářský (II. zóna) a les zvláštního určení (I. zóna)	5B, 5S	Acidofilní bučiny (L5.4), Květnaté bučiny (L5.1)	
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin					
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)				
5S	BK 50-60, JD 30-40, JV 5, SM 4, LP 2				
5B	BK 50-60, JD 30-40, JV 8, SM 2, LP 2, JS 2, JL 1				
Porostní typ A		Porostní typ B			
Bukový		Smrkový			
Základní rozhodnutí					
Hospodářský způsob (forma)					
násečný, podrovní					
Obmýetí	Obnovní doba	Obmýetí	Obnovní doba	Obmýetí	Obnovní doba
140	40	110	40		
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
Acidofilní bučiny a květnaté bučiny s přirozenou strukturou a přirozeným vodním režimem, ve SM porostech přeměna na smíšené porosty s převahou BK.					
Způsob obnovy a obnovní postup, včetně doporučených technologií					
Okrajové clonné seče s postupem proti převládajícímu větru, v zahušených částech náseky. BK, JD, příp, v předstihu do skupin nebo podsadbou, LP, KL do skupin nebo na okraj seče.					
Způsob zalesnění, stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu					
Výčet MZD		Všechny dřeviny PDS mimo SM a BO			
70 – 100 %		50 %			
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)					
SLT	druh dřeviny	komentář k způsobu použití dřeviny při umělé obnově			
	Dle cílové druhové skladby				
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů, včetně doporučených technologií					
Ponechávání jednotlivých sterilních souší, zlomů a vývrátů dřevin PDS. Ve smrkových porostech standardní opatření proti podkornímu hmyzu v nezbytném rozsahu.					
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb a doporučených technologií					
Po dohodě s vlastníkem ponechávání jednotlivých sterilních souší, zlomů a vývrátů dřevin PDS na dožití. Ve smrkových porostech standardní opatření proti podkornímu hmyzu v nezbytném rozsahu. Preferovat lehkou mechanizaci. Zásahy provádět ve vhodných klimatických podmínkách (za sucha, mrazu). V případě hrozícího soustředěného odtoku zahlazovat vyjeté koleje.					
Poznámka					
Dle historických záznamů lze v Brdech předpokládat hojnější výskyt DB nad rámec udávaný v přirozených dřevinných skladbách i ve vyšších partiích hor.					

CHS 57 Oglejená stanoviště vyšších poloh	Zóna CHKO I.	Kategorie lesa Les zvláštního určení	Soubory lesních typů 5O, 5P	Cílový předmět ochrany Acidofilní bučiny (L5.4) s převahou jedle, Květnaté bučiny (L5.1) s převahou jedle	
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin					
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)				
5O 5P	JD 68, SM 10, BK 20, OL 1, LX 1 JD 60, SM 11, BK 15, BO 5, BR 4, OL 1, LX 4				
Porostní typ A Smrkový		Porostní typ B Směs JD s BK		Porostní typ C Olšový Směs OL se SM	
Základní rozhodnutí					
Hospodářský způsob (forma)					
Výběrný, násečný, podrostití					
Obmýtí 120	Obnovní doba 30-40	Obmýtí 140 (až fyzický věk)	Obnovní doba 40-50	Obmýtí 100	Obnovní doba 30
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
Acidofilní bučiny a květnaté bučiny (s převahou jedle) s přirozenou strukturou a přirozeným vodním režimem.					
Způsob obnovy a obnovní postup, včetně doporučených technologií					
Ve SM porostech v předstihu vnést jedli ve skupinách, nebo provést uvolnění vtroušených JD a BK (clonné skupiny), pak okrajová clonná seč nebo náseky. V porostech listnatých směsí v předstihu vnést jedli ve skupinách, pak clonné skupiny pro BK, nakonec celoplošná clonná seč (obnova KL, JS, částečně BK). Ve vhodných porostech přednostně uplatňovat skupinový výběr. V porostech smrku s olší v předstihu vnést jedli ve skupinách, pak skupinová clonná seč v kombinaci s náseky.					
Způsob zalesnění, stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu					
Výčet MZD		Všechny dřeviny PDS mimo SM a BO			
45 %		70 %		50 %	
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)					
SLT	druh dřeviny		komentář k způsobu použití dřeviny při umělé obnově		
	Dle cílové druhové skladby				
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů, včetně doporučených technologií					
Ochrana proti okusu (oplocování výsadeb a nárostů JD), v nezbytných případech prostřihávky přehoustlých nárostů SM. Podpora JD (i v podúrovni) a listnáčů, včetně ponechání jednotlivých BR, OS. Ve SM výchova zaměřená na statickou stabilitu.					
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb a doporučených technologií					
Po dohodě s vlastníkem ponechávání jednotlivých sterilních souší, zlomů a vývrátů dřevin PDS (minimálně 50 m ³ .ha ⁻¹). Ponechávat doupné stromy. Ve smrkových porostech standardní opatření proti podkornímu hmyzu v nezbytném rozsahu. Preferovat lehkou mechanizaci. Zásahy provádět ve vhodných klimatických podmínkách (za sucha, mrazu). V případě hrozícího soustředěného odtoku zahlazovat vyjeté koleje.					
Poznámka					
Porosty, které jsou dlouhodobě ponechány bez zásahu i nadále ponechat samovolnému vývoji. Nezasahovat negativně do vodního režimu (nebudovat nové a neprohlubovat staré odvodňovací příkopy). Uměle nezalesňovat přirozeně vzniklé světliny na podmáčených stanovištích.					

CHS	Zóna CHKO	Kategorie lesa	Soubory lesních typů	Cílový předmět ochrany	
57 Oglejená stanoviště vyšších poloh	II.	Les hospodářský	5O, 5P	Acidofilní bučiny, (L5.4) s převahou jedle, Květnaté bučiny (L5.1) s převahou jedle	
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin					
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)				
5O	JD 60-70, BK 20, SM 10, OL 1, LX 1				
5P	JD 60-70, BK 15, SM 11, BR 4, OL 1, LX 4				
Porostní typ A					
Smrkový					
Základní rozhodnutí					
Hospodářský způsob (forma)					
násečný, podrostití					
Obmýtl	Obnovní doba	Obmýtl	Obnovní doba	Obmýtl	Obnovní doba
110-130	30-40				
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
Přeměna SM porostů na smíšené porosty s převahou JD, acidofilní bučiny a květnaté bučiny (s převahou jedle) s přirozenou strukturou a přirozeným vodním režimem.					
Způsob obnovy a obnovní postup, včetně doporučených technologií					
Ve SM porostech v předstihu vnést jedli ve skupinách, nebo provést uvolnění vtroušených JD a BK (clonné skupiny), pak okrajová clonná seč nebo náseky. Ponechávat výstavky JD, DB, BK, KL					
Způsob zalesnění, stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu					
Výčet MZD	Všechny dřeviny PDS mimo SM a BO				
35 %					
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)					
SLT	druh dřeviny	komentář k způsobu použití dřeviny při umělé obnově			
	Dle cílové druhové skladby				
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů, včetně doporučených technologií					
Ochrana JD, DB, BK proti okusu oplocením. Prostřihávky přehoustlých SM nárostů, udržování volnějšího zápoje s hlubším zavětvením a s hloučkovitým rozmístěním náletů.					
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb a doporučených technologií					
Redukce geograficky nepůvodních druhů, cílená podpora JD a listnáčů, včetně ponechání jednotlivých BR, OS. Po dohodě s vlastníkem ponechávání jednotlivých sterilních souší, zlomů a vývrátů dřevin PDS na dožití. Ve SM výchova zaměřená na statickou stabilitu, včasnými zásahy vytvořit prostorově i věkově rozrůzněnou strukturu porostu odolnější abiotickým i biotickým kalamitám. Preferovat lehkou mechanizaci. Zásahy provádět ve vhodných klimatických podmínkách (za sucha, mrazu). V případě hrozícího soustředěného odtoku zahlazovat vyjeté koleje.					
Poznámka					
Nezasahovat negativně do vodního režimu (nebudovat nové a neprohlubovat staré odvodňovací příkopy). Uměle nezalesňovat přirozeně vzniklé světliny.					

CHS	Zóna CHKO	Kategorie lesa	Soubory lesních typů	Cílový předmět ochrany	
59 Podmáčená stanoviště středních a vyšších poloh	I. a II.	Les hospodářský (II. zóna) a les zvláštního určení (I. zóna)	5G, 6G	Rašelinné a podmáčené smrčiny (L9.2) s vysokým podílem jedle	
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin					
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)				
5G	SM 11, JD 70, OL 10, BK 5, BR 3, LX 1				
6G	SM 40-50, JD 40, OL 5, BK 4, BR 2, LX 1, JR 1				
Porostní typ A					
Smrkový (smrkový s olší)					
Základní rozhodnutí					
Hospodářský způsob (forma)					
násečný, podrovní					
Obmýtí	Obnovní doba	Obmýtí	Obnovní doba	Obmýtí	Obnovní doba
110 až fyzický věk	40 až nepřetržitá				
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
Rašelinné a podmáčené smrčiny s přirozenou strukturou a přirozeným vodním režimem. Ve SM porostech na SLT 5G přeměna na porosty s převahou JD.					
Způsob obnovy a obnovní postup, včetně doporučených technologií					
Ve SM porostech v předstihu JD do clonných skupin, pak úzké pruhové clonné seče s nepravidelným okrajem pro SM. Ponechávat trvale jednotlivé JD či OL. Ve smíšených prostorově i věkově rozrůzněných porostech přednostně uplatňovat výběrné principy hospodaření.					
Způsob zalesnění, stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu					
Výčet MZD	Všechny dřeviny PDS mimo SM a BO				
40 %					
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)					
SLT	druh dřeviny	komentář k způsobu použití dřeviny při umělé obnově			
	Dle cílové druhové skladby				
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů, včetně doporučených technologií					
Ochrana proti okusu. Prostřihávky přehoustlých SM nárostů, udržování volnějšího zápoje s hlubším zavětvením a s hloučkovitým rozmístěním náletů. Redukce geograficky nepůvodních druhů, cílená podpora JD, ponechávání listnáčů, především OL. Ve SM výchova zaměřená na statickou stabilitu, včasnými zásahy vytvořit prostorově i věkově rozrůzněnou strukturu porostu odolnější abiotickým i biotickým kalamitám.					
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb a doporučených technologií					
Po dohodě s vlastníkem ponechávání jednotlivých sterilních souší, zlomů a vývratů dřevin PDS na dožití. Ve smrkových porostech standardní opatření proti podkornímu hmyzu v nezbytném rozsahu. Preferovat lehkou mechanizaci. Zásahy provádět ve vhodných klimatických podmínkách (za sucha, mrazu). V případě hrozícího soustředěného odtoku zahlazovat vyjeté koleje.					
Poznámka					
Nezasahovat negativně do vodního režimu (nebudovat nové a neprohlubovat staré odvodňovací příkopy). Uměle nezalesňovat přirozeně vzniklé světliny (rašelinná a mokřadní oka) v místech s vyšší vrstvou humolitu. Krnčí porosty v okolí rašelinišť nechat bez zásahu.					